

Schäferhunden

Nr. 2 2020

Innhold

HS leder	side 3
HS info.....	side 6-11
HBU info	side 12-13
Redaktør.....	side 14
Hundens genetikk	side 16-24
Schäferhunden	side 24-26
Avd. Agder.....	side 27-33
Memories.....	side 34-41
Tillitsvalgte og avdelinger.....	side 43

Utgivelsesplan
Schäferhunden
2020:

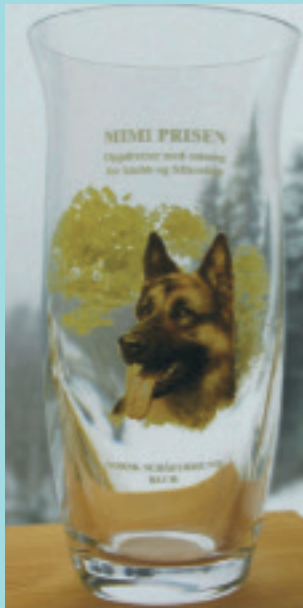
april
juni
oktober
desember

Vi minner om

MIMI- prisen

som avdelingene kan søke om.

Pokalen har påskriften “oppdretter med omsorg for klubb og fellesskap” og deles ut av hovedstyret etter innstilling fra avdelingene, til oppdretter som har gjort en innsats i sin avdeling for å bringe sine valpekjøpere inn i et aktivt medlemskap i klubben.

Prisen overrekes avdelingen på representantskapsmøtet for videreformidling til vinnerne.

Klubbens adresse er:
Norsk Schäferhund Klub
c/o Arne Kristianstuen
Åsheimvn. 4
1461 Lørenskog

Annonsepriser:

1/1	2.000,-	helår	8.000,-
1/2	1.000,-	helår	4.000,-
1/4	700,-	helår	2.800,-

Tillegg for nettpubliserings for avdelinger + 500,-
Kun nettpubliserings for avdelinger 1.000,-

Helårsannonse + web banner kommersielle annonser

1/1 side + weblink	13.000,-
1/2 side + weblink	8.000,-

Kun weblink 5.000,-

Tillegg for bakside på tidsskriftet (kun for helårsannonsører) + 5.000,-

Nr. 2 - 2020 - 95 årgang

Utgiver:

Norsk Schäferhund Klub
Stiftet 7 mars 1922

Redaksjon:

Annett Bäck

Redaksjonell info:

Stoff til redaksjonen kan sendes på mail til:
redaktor@nschk.no

Tekst sendes i word, bruk times new roman skrift strl. 10.

Bilder sendes i jpg eller tff format ca 1 Mb.

Disse sendes i egen mail med bilde-tekst. Total maks 16 Mb, pr mail. Eller legges i dropbox.

Redaksjonen frasier seg ansvar for opplysninger og stavefeil i innsendte annonser.

Vi forbeholder oss rett til å forkorte innsendte brev og arikler.

Abonnementspriser:

Kr. 400,-/år - Utland Kr. 450,-/år

Betalingsinfo:

Kasserer Lisbeth Kvinge
hskasserer@nschk.no

Konto: 7874.05.75030
utenlandsbetalinger: IBAN
NO5978740575030
BIC: DNBANOKKXXX
Org nr. 983 992 811

**Alle innbetalinger vedr.
medlems-kontigent skal til
Norsk Kennel Klub**

LEDER

Hvem hadde trodd at 2020 skulle starte med en dugnad de fleste av oss aldri har sett maken til. En nasjonal dugnad hvor alle må bidra. Det er mye å ta inn-over seg. Ikke minst all usikkerheten. Vi er alle berørt, enn om noe ulikt.

Denne pandemien har heller ikke gått upåaktet hen når det gjelder vår store hobby og kjærlighet til verdens beste og mest allsidige rase. Prøver, tester og konkurransen har i beste fall blitt ut-satt og i mange tilfeller blitt avlyst. NKK har vært på konkurransen rand og flere av våre avdelinger sliter med økonomien da det er bortfall av inntekter grunnet lav eller ingen aktivitet i en lang pe-riode. De aller fleste av oss savner muligheten til å treffe gode kollegaer og konkurrenter fra både inn og utland for felles hygge og kompetansedeling.

Det er derfor meget gledelig og se at denne dugnaden ser ut til og hjelpe. Norge åpnes gradvis mere og mere opp og aktiviteter har som smått begynt å komme i gang igjen. Det legges ned enormt mye arbeid fra ar-rangører slik at man til enhver tid kan opprettholde de smittevernregler som er gjeldende. Det rettes en stor takk til arrangører, dommere, funksjonærer og deltagere for det arbeidet dere legger ned og at dere følger de retningslinjer som blir satt. Det er i disse tider vi får en bekreftelse på hvor mye vår rase og klubb betyr for hver enkelt av oss. Sjelden har dugnadsånden vært større og ikke minst gleden over å konkurrere igjen er enorm. Så ta godt vare på disse gode følelsene og ikke minst ta godt vare på hverandre.

Hvis denne trenden fortsetter slik som nå framover så ser det lyst ut for at vi igjen kan møtes på både Norsk vinner, NM i lydighet og NM i bruks. Det legges ned mye arbeid for at dette skal bli en realitet. Fortsett og ta godt vare på hverandre og følg de retningslinjer som blir gitt, så er det forhåpings-vis ikke lenge igjen før vi kan treffes og sammen gledes oss over hverandres framganger med vår trofaste følgesvenn.

Mvh
Geir Flønes

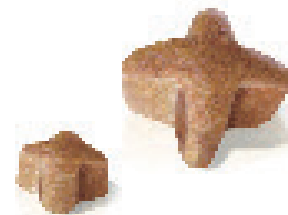
ROYAL CANIN®

INCREDIBLE IN EVERY DETAIL

Mye mer enn
bare hund

Mye mer enn
bare fôrkuler

www.royalcanin.no

Schäferhunden din er unik, og vi I ROYAL CANIN® mener den fortjener et skreddersydd kosthold tilpasset rasens helt unike egenskaper.

En fôrkule er ikke bare en fôrkule. En unik kombinasjon av form, tekstur og størrelse gjør fôrkulen perfekt tilpasset Schäferhundens behov.

Skreddersydd ernæring til rasehunder

B R E E D H E A L T H N U T R I T I O N

Hva har hunden din gjort i dag?

På farten med Canosan®

Læge "hent pinen", hundepost, jolt og lange gåture er kun noe av det du og hunden din kan gjøre sammen.

Det er normalt at hunden får store eller mindre utfordringer med aktivitet, og det kan gi ubehag og bevegelingsproblemer.

Bestvare forevelder alltid mange hundeeiere symptomene med at hunden bare har blitt eldre og kanskje litt tåre.

Canosan® er et kosttilskudd spesielt utviklet til å underrette den normale funksjon i leddbrusk, leddkapsler, sener og leddbånd.

Canosan®

www.canosan.no & finn nærmeste forhandler

HD-statistikk (for 2020 t.o.m mai)

Schäferhund normalhår (Bare norskoppdrettede hunder)

År	Ant. rø.	Ant. A	Ant. B	Ant. C	Ant. D	Ant. E	Ant. Fri	A	B	C	D	E	A og B	Godkjent
2015	355	133	118	55	38	11	251	37,5 %	33,2 %	15,5 %	10,7 %	3,1 %	70,7 %	86,2 %
2016	313	90	125	60	29	9	215	28,8 %	33,2 %	19,2 %	9,3 %	2,9 %	68,7 %	81,2 %
2017	314	122	111	58	20	3	233	38,9 %	35,4 %	18,5 %	6,4 %	1,0 %	74,3 %	92,8 %
2018	254	63	95	66	25	5	158	24,8 %	37,4 %	26,0 %	9,8 %	2,0 %	62,2 %	88,2 %
2019	350	84	140	99	24	3	224	24,0 %	40,0 %	28,3 %	6,9 %	0,9 %	64,0 %	92,3 %
Snitt pr år 2015-2019	317	98	118	68	27	6	216	31,0 %	37,1 %	21,3 %	8,6 %	2,0 %	68,2 %	89,5 %
2020 (jan - mai)	110	22	37	38	11	2	59	20,0 %	33,6 %	34,5 %	10,0 %	1,8 %	53,6 %	88,2 %

Schäferhund langhår (Bare norskoppdrettede hunder)

År	Ant. rø.	Ant. A	Ant. B	Ant. C	Ant. D	Ant. E	Ant. Fri	A	B	C	D	E	A og B	Godkjent
2015	22	13	5	2	1	1	18	59,1 %	22,7 %	9,1 %	4,5 %	4,5 %	81,8 %	90,9 %
2016	42	13	13	14	1	1	26	31,0 %	31,0 %	33,3 %	2,4 %	2,4 %	61,9 %	95,3 %
2017	45	14	15	5	10	1	29	31,1 %	33,3 %	11,1 %	22,2 %	2,2 %	64,4 %	75,5 %
2018	55	10	22	19	2	2	32	18,2 %	40,0 %	34,5 %	3,6 %	3,6 %	58,2 %	92,7 %
2019	43	7	19	12	5	0	26	16,3 %	44,2 %	27,9 %	11,6 %	0,0 %	60,5 %	88,4 %
Snitt pr år 2015-2019	41	11	15	10	4	1	26	27,5 %	35,7 %	25,1 %	9,2 %	2,4 %	63,3 %	88,4 %
2020 (jan - mai)	16	2	4	8	2	0	6	12,5 %	25,0 %	50,0 %	12,5 %	0,0 %	37,5 %	87,5 %

Schäferhund (Import)

År	Ant. rø.	Ant. A	Ant. B	Ant. C	Ant. D	Ant. E	Ant. Fri	A	B	C	D	E	A og B	Godkjent
2017	64	25	26	9	4	0	51	39,1 %	40,6 %	14,1 %	6,3 %	0,0 %	79,7 %	93,8 %
2018	58	19	19	12	7	1	38	32,8 %	32,8 %	20,7 %	12,1 %	1,7 %	65,5 %	86,2 %
2019	80	27	29	18	5	1	56	33,8 %	36,3 %	22,5 %	6,3 %	1,3 %	70,0 %	92,5 %
2020 (jan - mai)	12	2	5	2	2	1	7	16,7 %	41,7 %	16,7 %	16,7 %	8,3 %	58,3 %	75,0 %

AD-statistikk (for 2020 t.o.m mai)

Schäferhund normalhår (Bare norskoppdrettede hunder)

År	Ant. rø	0	1	2	3	0	1	2	3
2015	333	286	27	10	10	85,9 %	8,1 %	3,0 %	3,0 %
2016	300	247	26	11	16	82,3 %	8,7 %	3,7 %	5,3 %
2017	306	258	27	7	14	84,3 %	8,8 %	2,3 %	4,6 %
2018	242	212	13	4	13	87,6 %	5,4 %	1,7 %	5,4 %
2019	349	303	20	6	20	86,8 %	5,7 %	1,7 %	5,7 %
Snitt pr år 2015-2019	306	261	23	8	15	85,4 %	7,4 %	2,5 %	4,8 %
2020 (jan - mai)	92	88	1	1	2	95,7 %	1,1 %	1,1 %	2,2 %

Schäferhund langhår (Bare norskoppdrettede hunder)

År	Ant. rø	0	1	2	3	0	1	2	3
2015	22	21	0	1	0	95,5 %	0,0 %	4,5 %	0,0 %
2016	41	36	3	2	0	87,8 %	7,3 %	4,9 %	0,0 %
2017	44	33	4	1	6	75,0 %	9,1 %	2,3 %	13,6 %
2018	58	43	8	3	4	74,1 %	13,8 %	5,2 %	6,9 %
2019	43	35	3	3	2	81,4 %	7,0 %	7,0 %	4,7 %
Snitt pr år 2015-2019	42	34	4	2	2	80,8 %	8,7 %	4,8 %	5,8 %
2020 (jan - mai)	14	11	1	0	2	78,6 %	7,1 %	0,0 %	14,3 %

Schäferhund (Import)

År	Ant. rø	0	1	2	3	0	1	2	3
2015	50	40	5	3	2	80,0 %	10,0 %	6,0 %	4,0 %
2016	81	63	9	4	5	77,8 %	11,1 %	4,9 %	6,2 %
2017	64	46	9	5	4	71,9 %	14,1 %	7,8 %	6,3 %
2018	58	49	4	4	1	84,5 %	6,9 %	6,9 %	1,7 %
2019	65	57	4	2	2	87,7 %	6,2 %	3,1 %	3,1 %
2020 (jan - mai)	13	13	0	0	0	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Norsk Schäferhund Vinner

HS har nå prøvd å lage et register over tidligere «Norske Schäferhund Vinnere». Vi har mottatt mange resultater på de hunder som har oppnådd denne tittelen. Skulle det fortsatt være noen som savner sin hund i dette oppsettet så vennligst sende inn resultatene til hsnestleder@nschk.no så skal vi få denne med.

Hundens navn Reg. nr. Eier

Welincha's Whimpy NO42291/16 Toril Bjerke
Rallarbo's Gaston NO41897/15 Toralf Jarle Aarak
Komsa's Lycke NO35685/15 Trine Strand Ojala
Komsa's Lana En NO35689/15 Helle Hansen
Team-leri Emzi DK04378/2015 Elisabeth Hamre Landløpet
Komsa's Iben NO45044/14 Tatiana Elin Amigo
Qviro av Røstadgården NO36750/14 Gjermund Lindberg
Quba av Røstadgården NO36752/14 Rolf Syversen
Ingodds Wespe NO53015/12 Liv Evjen
Chaila's Grand Tyson NO42898/12 Joachim Woxholt
Falkøen's Sheeba NO42484/12 Rune Olsen
Milo Av Røstadgården NO56183/12 Øyvind Sæther
Komsa's Aimee NO54765/11 Sissel Berg
Owinn's Wastie NO31583/11 Ilone Maria Søderholm
Owinn's Wanesca NO31584/11 Mona Søderholm
Rothco's Ashan Kahn NO32114/09 Rune Gundersen
Zito vom Klostermoor SZ2230867 Trine og Karl Otto Ojala
Giro Av Røstadgården NO25761/08 Øyvind Sæther
Falkøen's Ariel NO10381/08 Rune Olsen

Kriterier for å bli Norsk Schäferhund Vinner

3xV1 på utstilling etter tysk mønster, for tre forskjellige dommere.

Forord til innlegg fra AVL i bladet:

Hei alle sammen! Kalenderen viser nå juni 2020, og vi har lagt bak oss flere måneder med tilnærmet helt stopp i samfunnet, inkl. hundeaktiviteter. I februar/mars, når sesongen normalt settes i gang med utstillinger, ble det full stopp grunnet Corona, og utsiktene var veldig mørke for overskuelig fremtid. Vi besluttet derfor at det i en periode, ville være mulig å søke om dispensasjon fra noe av vårt regelverk. Dette var en beslutning som ikke var lett, men følte på det tidspunkt at det var helt nødvendig, i og med at alle utstillinger og prøver ble avlyst på ubestemt tid.

Jeg er i jevnlig kontakt med diverse instanser i SV, også gjennom WUSV director group, om forskjellige problemstillinger, fra godkjenning av K.test, til Wesentest, FCI/WUSV problematikken og «Nye» retningslinjer for utdelelse av V.A, Avlsregler WUSV m.m.

Coronasituasjonen har også rammet SV / Tyskland, så ting har stoppet litt opp der og, men vi jobber med dette.

Nå ser vi med glede att samfunnet er på veg tilbake til normalen, og vi har stammet inn på mulighetene for å kunne få dispensasjon fra regelverket. Vi har fått beskjed fra NKK om at det er åpnet opp for å kunne avholde K-test, så vi oppfordrer avdelingene om å søke for å avholde dette. På denne måten vil alt være tilbake til det normale vedrørende våre avlskriterier.

Det er gledelig at det blir søkt om arrangementer over hele landet, og undertegnede var selv til stede på avdeling Agder's pinsearrangement på Evje.

Agder var først ute med å arrangere utstilling og avlsgodkjenning med Coronabegrensninger. Jeg ønsker å berømme avdelingen for gjennomføringen av arrangementet, og jeg vil tro att alle ander deltakere sitter igjen med samme følelse som meg, nemlig et meget vellykket arrangement, med blide og fornøyde deltakere til tross for tilpasningene til Coronapåleggene.

Hovedstyret har besluttet å flytte Norsk Vinner til helgen 04.- 06.09.20. Vi antar at med det kan åpne opp mer i forhold til de strenge bestemmelsene vi har, og dermed øke mulighetene for en særdeles vellykket Norsk Vinner helg. Beskjeden fra myndigheten er at det fra 15.06 vil det være mulig med fritidsreiser mellom Norge og Danmark, og vi håper at dette også vil gjelde Sverige og Tyskland før vi kommer til september.

Jeg ønsker dere alle en hyggelig sommer og håper å treffe dere på utstilling etc rundt om i Norge i 2020.

Med vennlig hilsen

Tommy Oftedal

Avlsansvarlig

Norsk Schäferhund Klub

Dispensasjoner fra avlskriterier:

Som dere alle vet har vi hatt noen utfordrende måneder etter at Corona-utbruddet slo inn over Norge. Som følge av denne pandemien og FHI / Myndighetenes anbefalinger og krav, ble alle planlagte arrangement utsatt på ubestemt tid eller avlyst. Signalene fra myndighetene i februar var at dette kunne bli langvarig.

Som følge av dette ble det besluttet i HS at en skulle være villig og gi dispensasjon fra noen av våre avlskrav ved behov. Vi ønsket at aktivitetsnivået ikke skulle dø helt ut, og at våre oppdrettere skulle kunne planlegge kull, selv om en hadde en uoversiktlig situasjon.

Nå ser vi med glede at det åpnes opp igjen for aktiviteter, og flere avdelinger ønsker å avholde utstilling og avlskåring / godkjenning fremover. Vi vil derfor oppfordre avdelingene til å søke om utstilling og avlskåring/godkjenning. Som eksempel kan vi nevne at vi planlegger for, og har stor tro på, at Norsk Vinner vil bli arrangert i 2020

Som en generell dispensasjon er det besluttet at hundene kan delta på Norsk avlskåring/godkjenning selv om hunden formelt sett ikke har avlagt mentaltest / bruksprøve. Vi vil presisere at avlskåring/godkjenning ikke vil være formelt gyldig før mentaltest / bruksprøve er gjennomført og bestått.

Hannhunder til avl i Norge:

HS har laget en ny side på klubbens hjemmeside, til hjelp for tispeiere som søker etter egnet hannhund for avl, og for å promotere hannhunder i Norge.

Siden heter hannhunder til avl, vi ønsker at flest mulig av dere benytter seg av denne siden, slik at vi på en god måte får synliggjort hvilke hanner som står til avl i Norge.

Kriteriene for å være på listen er som følge:

- Hannhund må være norskeid og stå i Norge
- Eier må være medlem av Norsk Schäferhund Klub
- Hunden må ha minimum 1 kull i Norge

Link til siden:

<https://www.nschk.no/hannhunder-til-avl-28867s.html>

Registrering av Parring og fødte valper:

HS laget en ny side for registrering av parring og fødte valper.

Vi har også tilbudt gratis medlemskap første år, for nye valpekjøpere av klubbens oppdrettere.

I tillegg til dette har vi en avtale med Finn.no, slik at de som søker på f.eks Schäfer, vil klubbens annonse komme øverst av treff, dette for å promotere vår valpeliste.

Vi ser med stor glede at flere og flere av dere benytter den nye siden, når parring er gjennomført.

Men det er fortsatt en veg å gå når det kommer til fødte valper. Vi minner om våre avlskriterier, hvor oppdretterne i Norsk Schäferhund Klub er pålagt å registrere sine kull på klubbens valpeliste.

HS har besluttet som en konsekvens av å ikke bruke klubbens valpeliste, er at oppdretter blir tatt bort fra oversikten på klubbens hjemmeside.

Vi håper dere ser nytten av vår valpeliste og bruken av denne.

Kriterier fra WUSV vedrørende utmerkelsen V.A

Vi har mottatt nye/oppdaterte retningslinjer fra WUSV angående utdeling av utmerkelsen VA. Fortsatt er det noen uklarheter i enkelte punkter, som vi jobber med, men er forberedt på at det vil kunne ta litt tid. Men vi holder saken varm.

Et av punktene gjelder DNA og de «nye» retningslinjene sier at alle hunder som er kvalifisert for å kunne oppnå tittelen VA, må være DNA registrert eller verifisert.

Dette vil bli implementert i Norsk Schäferhund Klub, og vi ber om at de som ønsker å få tatt DNA prøve, sender mail til kasserer, l-kvin@online.no, og innbetaler kr. 150.- pr. kitt på konto 7874.05.75030, så vil vi DNA-kitt bli sendt i posten.

(Husk korrekt adresse ved bestilling),

Mvh
Tommy Oftedal
Avlsansvarlig

Norsk Schäferhund Klub

NYTT FELLES KONKURRANSE PROGRAM I NORDISK BRUKS FOR BRUKS- OG TJENESTEHUND RASENE

Norsk Belgisk Fårehund Klubb, Hollandsk Gjeterhund klubb, Norsk Dobermann Klub, Norsk Rottweilerklubb, Norsk Schnauzer Bouvier Klubb og Norsk Schäferhund Klub jobber nå med å etablere et nytt konkurranse program i Nordisk bruks for bruks- og tjenestehund rasene (Konkurranseprogram for Bruks- og Tjenestehunder (KBT)).

GENERELT.

Programmet (KBT) er i motsetning til RSP og RRP, et konkurranse program og ikke et prøve program. Dvs. at det er konkurranse i alle klassene og har til hensikt å også omfavne bredden i brukshund arbeidet. Siden vi ikke har RSP og RRP lenger i RIK programmet så tror vi denne formen for konkurranse kan være en svært god og kanskje bedre erstatning.

Skogsøvelsene er ikke bedømt av dommer, unntaket er apporteringen i feltsøket. Her er det gjenstander, sporpinner og figuranter som gir hovedvekten av poengene.

KBT vil i starten være uoffisielt og regelverket vil bli administrert av en faggruppe bestående av en representant fra hver av raseklubbene som er med i oppstarten. Vi planlegger også med å arrangere NM i alle klassene hvert år.

LITT OM PROGRAMMET (KBT).

KBT er åpent for alle godkjente tjenestehund rasene som er listet opp i RIK programmet. Det blir en Rekrutt klasse, klasse 1,2 og 3, samt en Veteranklasse.

I Rekrutt klassen er det kun alder som er kriterie for å starte og alle øvelsene som skal bedømmes kan også dømmes av godkjente instruktører innen RIK.

Det er 3 lydighetsøvelser, alle hentet fra øvelsene til Ferdsselsprøven. I tillegg kommer spor eller rundering, med andre ord kan man komme raskt til start i programmet.

De neste klassene 1, 2, 3 og Veteran krever alle godkjent Ferdsselsprøve for å kunne starte og fra klasse 2 kreves også godkjent opprykk til høyere klasse. Unntaket her er godkjente tjenestehunder i Politiet eller Forsvaret samt A godkjente redningshunder, de trenger ikke FP for å starte. Alle disse klassene vil bli innledet med Vesenstest før man går til start. I tillegg vil det komme regler for de som allerede har startet i RSP og RRP om hvilken klasse de kan starte direkte i.

Men selv om man har opprykk så behøver man ikke å rykke opp. Er man fornøyd med å konkurrere i klasse 1 resten av hundens liv, så er dette helt ok.

Veteranklassen er for eldre hunder, pensjonerte rednings- og tjenestehunder samt pensjonerte IGP hunder. Øvelsene i denne klassen er lagt til rette for at det ikke skal bli så stor fysisk belastning.

Alle lydighetsøvelsene (gruppe B) er hentet fra RIK programmet (IGP) og bedømmes på samme måte. De forskjellige klassene har et lite utvalg av øvelsene en stigende vanskelighets grad fra klasse til klasse. Hinder og møne er tilpasset godkjeningsprogrammene for tjenestehunder og er derfor litt lavere.

Spør øvelsen (gruppe A) består av et spor oppsøk, et spor og feltsøk. Spor oppsøket er ubedømt og sporet går ut fra en av sidene i en overtråkket rute på 30mx30m. I ruta vil det ligge sporgjenstander (natur pinner) med forskjellig antall i forhold til hvilken klasse man er i. Tiden hundefører (HF) ønsker å bruke i ruta bestemmer han/hun selv, men tiden tas fra start på oppsøket og stoppes ved sporslutt. Antall gjenstander funnet avgjør poengsummen så lenge man er innenfor maks tid. Sporlengdene er kortere enn i RSP, men de er eldre og varierer fra klasse til klasse.

Feltsøket er likt for spor og runderingsklassene. I klasse 1 er det en korridor (12,5m x50m) med 3 gjenstander, i klasse 2 er feltet 50mx50m med 5 gjenstander og klasse 3 har 8 gjenstander. Hvert funn gir poeng og i alle klasser blir apporteringene bedømt og gir ekstra poeng. Søket blir ikke bedømt.

Rundering (gruppe A) er også ubedømt, men HF følges av en kontrollør som noterer tid, funn og påvisninger. Forskjellig lengde og antall figuranter / gjenstander i de forskjellige klassene.

Veteranklassene i spor og rundering tilsvarer klasse 3 øvelsene, men med mindre fysisk belastning i enkelte moment slik at det er tilpasset eldre og pensjonerte hunder.

FREMDRIFTSPLAN

COVID-19 har satt en brems på fremdriften, men grovutkastet til regelverket forventes ferdigstilt i nær fremtid og faggruppa vil da finjustere og ferdigstille programmet. Dette er forventet klart i løpet av sommeren slik at vi kan prøvekjøre noen konkurranser på høsten. Det er fremdeles mye som må på plass som f.eks. markedsføring av KBT til klubber og avdelinger, eget regelverk for NM, terminlister, resultatservice, påmeldingsrutiner, FB side osv. Målet er at vi kan starte for fullt med konkurranser i fra våren 2021.

HBU

Redaktør.

Sommeren har ankommet et meget annerledes Norge. Seint men godt. Vi har alle måttet forandre vår væremåte i år, og for hundeaktiviteter har også dette betydd ingen eller meget lav aktivitet.

Som det ser ut nå så er vi igang med å snu.

Vi har igjen startet med hundeaktiviteter, og selv om vi må anpasse oss etter smittevernsregler, så er vi overlykkelige over at endelig få arrangere, delta og bidra. Husk at sommeren og varmen ikke bestandig er like

fornøydlig til våre firebeinte. ☀

Asfalten er "glo-varm" i solen, og vår bil blir fort like varm som en ovn. Det er lov å bruke sunn fornuft !!

Tusen takk til bidragere til dette blad. Ekstra takk til Liv Evjen som bidrar med "memories".

Send gjerne inn stoff til bladet. Referat, bilder og historier. Mottaes med takk!

God sommer alle, og ta hånd om hverandre ❤️

Annett Bäck

Det er ikke hva du har,
men HVEM du har i
livet som betyr noe.....

NORSK VINNER 2020

4 - 6 SEPTEMBER PÅ MAURA

LOTHAR QUOLL
Dømmer alle
hannhunder
over 12 mnd

JOACHIM STIEGLER
Dømmer alle
tisper
over 12 mnd

ARVID STRØMSVIK
Dømmer alle
hann valper

KJELL POLLESTAD
Dømmer alle
tisper valper

ANNE-MARIT TRAAHOLT
Dømmer lydighet
alle klasser

**Flere opplysninger kommer på vår hjemmeside
www.nschk.no og vår side på FB**

ROYAL CANIN.

Innhold:

- Gener og arv
- Genetiske mutasjoner
- Arv av kjønn
- Unntak fra arv
- Genetiske sykdommer
- Evolusjon
- Naturlig og kunstig seleksjon
- Genflyten
- Innavl, Linjeavl, Utavl
- Gentesting

Gener og arv

Gener er informasjon

I hver eneste celle i kroppen ligger det en kopi av kroppens byggeanvisning.

I 1866 publiserte munken Gregor Mendel sine teorier om hvordan organismer arver egenskaper fra foreldrene. Teoriene hadde han utviklet gjennom avl av planter, men prinsippene er de samme for dyr. Den vanlige oppfatningen før Mendels teori, var at avkommet arvet karaktertrekk som var en blanding av begge foreldrene.

Mendel endret dette synet når han beviste at karaktertrekk kan dukke opp i etterfølgende generasjoner uten å være utblandet eller endret. For eksempel når planter med lilla blomster ble krysset med planter som hadde hvite blomster, ble avkommets blomster enten lilla eller hvite, og ikke en blanding av de to fargene. Mendel oppdaget også at når en erteplante som alltid hadde grønne erter, ble krysset med en erteplante som alltid hadde gule erter, ville første generasjon avkom alltid lage gule erter. Men neste generasjon ville få en fordeling på 3/1 med gule/grønne erter.

Fra dette arbeidet konkluderte han, at arven av en egenskap ble bestemt av "noe" som føres videre uten å endres. Og at hvert individ arver et "noe" fra hver forelder. Og at en spesiell egenskap kan hoppe over en generasjon, men dukke opp igjen i den neste.

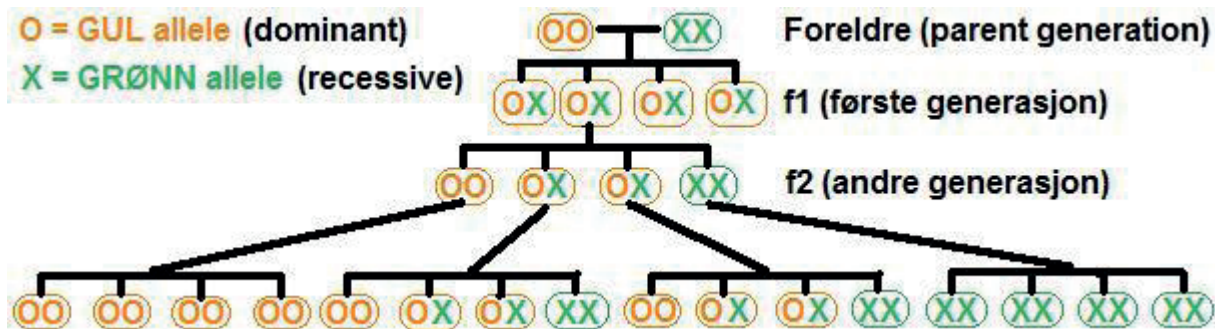
I dag kan vi ved hjelp av mikroskoper se hvordan celler deler seg, og analysere kjemiske substanser på mikronivå. Vi vet derfor at Mendel hadde rett, og at hans "noe", er gener. Gener er bygget opp av DNA (deoxyribonucleic acid) og finnes i cellene.

(Et genom er den totale samlingen av gener i et individ.)

Vi vet nå at et avkom arver 2 kopier av et gen for en spesiell egenskap, en fra hver forelder. Disse kalles alleler. Hvis de to allelene i et individ er identiske, sier vi at individet er homozygous for denne egenskapen. Hvis de to allelene er forskjellige, sier vi at individet er heterozygous for egenskapen. Hvis vi bruker Mendels erter som eksempel, så vil en erteplante med 2 alleler for grønne erter være homozygous for ertefarge, mens en erteplante med 1 allele for grønne, og 1 allele for gule, være heterozygous.

Hvordan erteplantenes **GULE** og **GRØNNE** alleler arves gjennom generasjonene, gir et godt bilde av hvordan egenskaper føres videre hos levende organismer:

Arv av alleler i gener

© skienhundeskole.no

Hvis foreldrene har like alleler, men for hver sin farge, vil deres avkom (f1) få en allele fra hver av dem. Avkommet har da en grønn og en gul allele, men fargen er allikevel gul. Dette er fordi en farge er dominant over den andre, og hos erteplanten er GUL den dominante allelen. Dermed vil alle planter som har en GUL allele produsere gule ertes, selv om den andre allelen er GRØNN. Allelen som ikke er dominant, kalles recessiv. En recessiv allele vil bare kunne observeres på individet hvis det ikke er en dominant allele tilstede. Så de eneste som produserer grønne ertes i vårt eksempel, er de som har gene oppsettet "XX" (to grønne alleler). Det genetiske oppsettet av alleler, kalles genotype. Måten genotypen vises på (individets fremtoning), kalles phenotype.

Måten genet arves til et enkelt avkom på, er tilfeldig. Når et nytt individ skal skapes av et befruktet egg, reduseres det genetiske materialet fra hver forelder til halvparten fordi kun én av hver forelders alleler føres videre til avkommet. Prosessen som foregår med cellene når de konstruerer et nytt individ, kalles meiose. Her arves genene ved at hver celle tildeles en allele fra hver forelder. Genene for en egenskap lagres i de forskjellige kromosomene (se mer om kromosomene nedenfor, under "arv av kjønn"). Posisjonen (lokasjon) et gen har i kromosomet, kalles locus.

Under meioseprosessen blir altså det genetiske materialet redusert til halvparten. En celle som inneholder komplette kromosomer (to par) kalles diploid, men under meiosen inneholder cellene (egg og sperma) kun halvparten av kromosomene, og kalles haploid.

Hvordan genene arves er en viktig faktor hvis vi skal kalkulere sannsynligheten av å få valper med spesielle egenskaper, for eksempel valper med en spesiell farge på pelsen. Å kalkulere den matematiske sannsynligheten for at avkommet skal arve en definert egenskap, kan gjøres med Punetts firkant. Denne metoden er oppkalt etter Reginald Punnett, og er en tabell hvor genotypen fra faren noteres på toppen, og genomet fra moren noteres på venstre side (disse kan godt byttes om).

Hvis vi skal bruke eksempelet med gule og grønne ertes (som gjerne kan overføres til gule og grønne hunder), kan Punetts firkant skrives slik:

	X (fars første allele)	X (fars andre allele)
O (mors første allele)		
O (mors andre allele)		

Ved å fylle inn allelene fra mor og far i korresponderende ruter, får vi dette resultatet:

	X (fars første allele)	X (fars andre allele)
O (mors første allele)	OX	OX
O (mors andre allele)	OX	OX

Som det går frem av eksempelet, vil alle avkom fra foreldre med XX paret med OO få alleler som er OX (heterozygous). Og siden de gule allelene er dominante, blir alle ha en gul phenotype, og få gule ertes.

	O (fars første allele)	X (fars andre allele)
O (mors første allele)	OO	OX
X (mors andre allele)	OX	XX

Men hvis begge foreldrene har heterozygous genotype som i skjemaet under, skjer det spennende ting. Her kan vi lese at det er 75% sjanse for at avkommet blir gule (OO eller OX), og det er 25% sjanse for at avkommet blir grønne (XX).

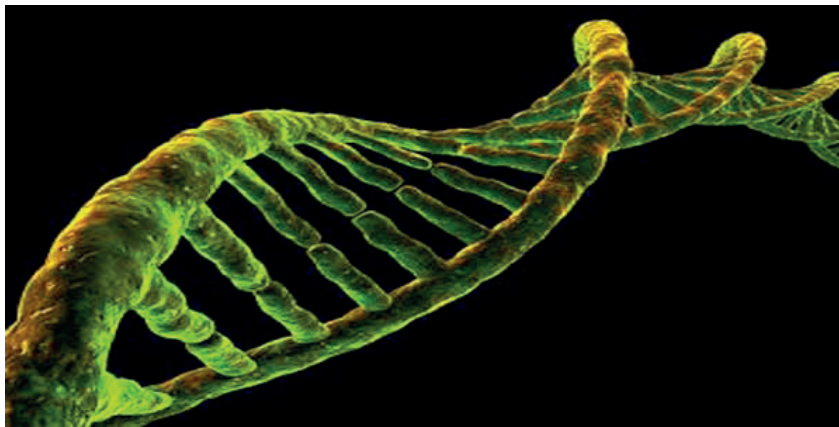
Farger på hundens pels, for eksempel sorte eller brune Labradorer, virker på samme måte. Hos Labradorer er forøvrig allelen for sort pels dominerende i genet for pelsfarge.

Selv om det kanskje ikke er så viktig hvilken farge hunden har, vil kunnskapen om sannsynlighetene for arv være viktig hvis hunden bærer skadelige gener som gir koder for unormale egenskaper. Noen sykdommer og svakheter bæres av recessive gener, slik at hunden kan ha genet uten å vise symptomer. Men når hunden pares med en annen hund som også har genet, vil avkommet ha 25% sjanse for å fødes med sykdommen. Det er da også bare 25% sjanse for at valpen ikke bærer genet videre.

Genetiske mutasjoner

Selv om avkommet i utgangspunktet arver egenskapene fra foreldrene, forekommer det også at det genetiske materialet blir forandret, og helt nye gener oppstår spontant. Dette kalles mutasjon.

Genene lagres i cellene som rekker av DNA i en spiral

DNA består av 4 basestoffer, adenin, guanin, thymin, og cytosin, som ligger i forskjellige kombinasjoner på rekke i spiralen. Denne lange rekken av 4 variabler utgjør en lang kode som er unik for hvert individ og inneholder informasjonen som brukes i konstruksjonen av cellene i kroppen.

Under celledelingen, vil de to DNA-spiralene vri seg ut av seg selv og kopieres, som tegningen nedenfor viser.

Under replikasjonen vil de fire basestoffene gå sammen og danne nye rekker med DNA. Adenin går alltid sammen med thymin, og cytosin går alltid sammen med guanin.

Noen ganger kan sammenslåingen gå galt, og en mutasjon vil oppstå. Dette forekommer sjelden.

Mutasjonstypene som kan forekomme under replikasjon av DNA er;

Sletting: Hvis en av basene mangler, vil resten av DNA-spiralen som kommer etter bli feilkombinert. Dette kan medføre at et protein ikke kan konstrueres.

Tillegg: På samme måte som ved sletting, vil en ekstra base som legges til endre den genetiske sekvensen for resten av spiralen som kommer etter.

Invertering: Når en seksjon av sekvensen reverseres, slik at basene legges i feil rekkefølge.

Erstatning: Hvis en av basene erstattes av en annen, kan dette påvirke typen av aminosyre som skulle produseres med DNA-sekvensen. Hvis dette er en essensiell aminosyre, kan resultatet være alvorlig.

Individet som får muterte gener kan få unormale eller skadelige karakteristikk. Noen mutasjoner kan også være så alvorlige at dyret dør før fødselen. Noen tilfeller kan vise seg å verken være skadelige eller til fordel for dyret, og dette er resultatet i de fleste tilfellene som oppstår. Det er bare de seksjonene av DNA som gir koden for bygging av kroppen som kan påvirke individets helse. Av og til oppstår en mutasjon som er fordelaktig for individet (dvs. gjør det bedre i stand til å overleve), og dette er grunnlaget for evolusjon.

Kopieringen av DNA er svært effektiv, og mutasjoner oppstår meget sjelden. Noen ganger kan mutasjonen også repareres av kroppen. Mutasjon kan også oppstå på grunn av ytre påvirkninger, som f.eks. kjemikalier, stråling, medisiner, og virus. Noen medikamenter er kjent for å øke risikoen for mutasjoner, og disse kalles teratogener.

Arv av kjønn

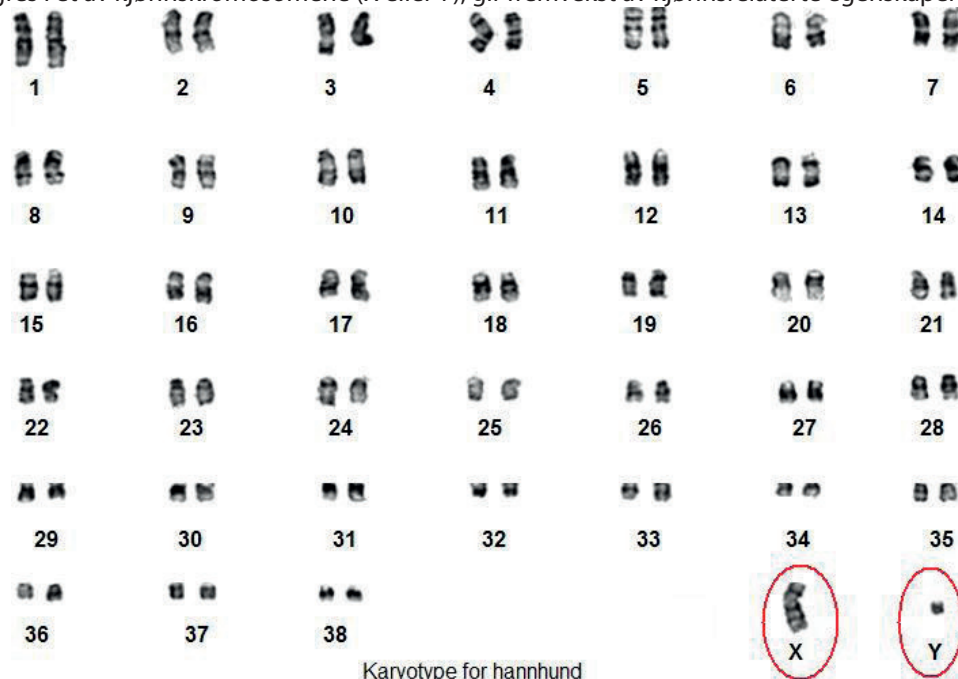
Kromosomene er hundens kartotekskuffer for lagring av gener. Hunden har 39 par kromosomer. Ulven har 39 par kromosomer. Mennesket har 23 par kromosomer.

De korresponderende kromosomene utgjør et par (homologous), og selv om kromosomet fra hver forelder er like, og posisjonen av hvert gen er identisk, kan informasjonen variere på grunn av muligheten for forskjellige alleler. Kromosompar som passer sammen, kalles autosome. Dette navnet brukes for alle kromosomer, med unntak av kjønnkromosomene.

Kjønnkromosomene kalles X- og Y-kromosomer, og hunden arver et fra hver forelder. En tisper har to X-kromosomer, og kan dermed kun videreføre et X-kromosom til avkommet. Hannhunden derimot, har både et X og et Y. Hvis avkommet arver X fra faren, blir det tisper. Hvis avkommet arver Y fra faren, blir det hannhund. Valpenes kjønn bestemmes derfor alltid utfra om de arver et X eller Y fra sin far.

Det totale antall kromosomer hos en art, kalles kariotypen. En hannhunds kariotype er vist under, med 38 par kromosomer, pluss 2 kjønnkromosomer (X og Y). Totalt 39 par kromosomer.

Alleler som kun lagres i et av kjønnkromosomene (X eller Y), gir fremvekst av kjønnsrelaterte egenskaper (dvs.

egenskaper som bare forekommer hos et av kjønnene). Sykdom kan også henge ved kjønnkromosomet. Blodsykdommen haemophilia (koaguleringshemning), er recessiv og bæres av X-kromosomet, men aldri av Y-kromosomet. Hvis en bærende tisper (bærende= har sykdomskromosomet, men ikke sykdommen) pares med en frisk hannhund, vil sannsynlighetsberegningen for valpene bli: 25% frisk hannhund, 25% frisk tisper, 25% bærende tisper, og 25%

syk hannhund. Og den eneste muligheten for en tisper å få sykdommen, er hvis en syk hannhund ble paret med en bærende tisper. Derfor er sykdommen meget sjelden, ettersom en syk hannhund ikke ville bli brukt i planlagt parring.

Unntak fra arv

For noen gener og egenskaper, kan vi ikke bruke Punetts metode for å beregne arv. Dette er fordi noen egenskaper avgjøres av en kombinasjon av flere gener, og ikke bare ett par. Disse kalles polygeniske egenskaper. For eksempel, så er øyefarge og hoftedysplasi polygeniske egenskaper.

Delvis dominans oppstår når to alleler står på sin plass (locus), men individet som er heterozygous (to forskjellige alleler) er annerledes enn begge de homozygouse allelene hos partneren. Et eksempel på dette er når pelsfargen utvannes hos noen raser, når de bærer to forskjellige alleler. Hos Pudlene, kan det oppstå en sølvblå farge fra hunder med heterozygous alleler. Disse genene kalles ofte dilution genes (dilution = utblanding, utvanning). Gener som kan påvirke hvordan andre gener kommer til uttrykk i phenotypen (fremtoningen/utseendet) kalles modifier genes (modify = endre/modifisere).

Codominans:

Noen ganger kan det hende at begge allelene er dominante, og de kalles da codominante. Dette betyr at et heterozygous individ viser begge egenskapene, i stedet for bare en. Et godt eksempel på dette er blodtypen hos mennesker; Det er tre alleler for blodtypen (A, B, og O), og de som har blodtype AB har karaktertrekk fra både A og B som begge er dominante.

Noen gener vil heller ikke vise sin effekt før en miljøfaktor også er tilstede, og disse kalles incompletely penetrant (ufullstendig gjennombrutt). For eksempel, så er noen sykdommer genbasert, men individet vil ikke bli syk før andre faktorer også er på plass (f.eks. smitte av virus).

Epistasis, er når en allele hos et gen kan blokkere for effekten fra en allele hos et annet gen. Genet som maskerer et annet, kalles epistatic, og genet som blir maskert kalles hypostatic. Alleler som er epistatic, kan både være dominante og recessive.

Genetiske sykdommer

(eksempler)

Noen arvelige sykdommer kan forårsakes av mutasjoner i et enkelt gen (som f.eks. øyesykdommen PRA). Andre genetiske sykdommer kan være mere komplekse, og innebære at flere gener arbeider sammen (polygenic disorders). Et godt eksempel på sistnevnte, er hoftedysplasi. Andre sykdommer igjen, kan ha både genetiske og miljøbetingede elementer, slik som noen typer kreft.

Sykdommene kan også klassifiseres ut fra om de arves via en dominant eller recessiv allele. Recessive sykdommer er mest vanlig, fordi hunden kan bære allelen uten å bli syk, og dermed videreføre sykdommen. Først når et avkom får et recessivt allele fra begge foreldre, vil man få et sykt individ. Sykdommer som bæres via dominante alleler, vil derimot medføre 75% syke avkom.

Sykdommer som bæres i recessive alleler medfører derfor et problem for hundeoppdrettere, fordi sykdommen kan hoppe over generasjoner, og avlsdyrene kan ha allelen uten at man vet om det.

Øyesykdommer

PRA (progressive retinal atrophy) medfører til slutt blindhet. Sykdommen viser seg vanligvis før hunden er 3 år gammel, men i enkelte tilfeller ikke før 5-7 års alder. Dermed kan hunden ha blitt brukt til avl før sykdommen viste seg. CEA (Collie Eye Anomaly) forekommer hos Collier (og nært beslektede raser/krysninger). Sykdommen har et sammensatt forløp, og påvirker i de verste tilfellene 4 hovedfunksjoner i øyet. ca. 7% av dyrene blir blinde.

Entropion, som innebærer at øyelokket vendes innover. Dette irriterer øyeoverflaten, og kan medføre svekket syn. Dette er en fremavlet egenskap, som har hengt seg på avlingen av prominente øyne og ansiktsfolder. Sykdommen forekommer hos f.eks. Mastiff, Shar-pei, og Chowchow.

Ectropion, som innebærer at øyelokket vendes utover, og resulterer i overeksponering av øyet. Denne sykdommen er også utviklet gjennom arv, og rammer Basset, Blodhund, Boxer, Bulldog, Bull terrier, noen Spaniels, Settere, Retrievere, og Shih tzu. Hos noen raser vil man oppleve at midten av det nedre øyelokket har ectropion, mens det i øyekroken har entropion. Dette kan forekomme hos store raser som Grand danois, St.bernard, Newfoundland, Pyreneer, og Mastiff.

Hoftedysplasi

Dette er en av de mest vanlige arvelige sykdommene vi kjenner. Den forekommer i størst grad hos de store rasene,

men også mellomstore og små raser kan rammes. Sykdommen er overrepresentert blant renrasede hunder, og forekommer sjeldnere hos blandingshunder. Hoftedysplasi er en generell betegnelse for misdannelser i hoftelrådet, som vanligvis medfører forskjellige varianter av leddgikt. Sykdommen oppstår når hoftekulen- og benet ikke er på linje, eller har feil form. Hunden vil oppleve smerter, og kan ofte ikke være så aktiv som en frisk hund. Selv om sykdommen er arvelig, kan næringsmidler også ha innvirkning på sykdomsforløpet. Overføring har også vist en negativ innvirkning på leddproblemer hos hunder som er i faresonen.

Epilepsi (idiopathic epilepsy)

Epileptiske anfall er et resultat av forstyrrelser i de elektriske signalene mellom nerveceller. De kan oppstå som en følge av mange forskjellige årsaker, ofte fordi det er et misforhold mellom anatomien som trengs for at hjerneceller og andre neuroner skal fungere korrekt, og de fysiske forhold. Anatomiske problemer kan oppstå som følge av svulster i hodet, hevelser, eller andre sykdommer, og i tilfeller hvor den fremavlede anatomien i hodeskallen ikke passer med strukturen til nervesystemet (inkl. hjernen).

von Willebrands sykdom

Dette er en vanligvis mild blodsykdom, som er arvelig. Den forekommer også hos mennesker. Den forårsakes av en mangel på "Willebrand faktor", som spiller en viktig rolle i blodets evne til å koagulere. Dette medfører forlenget blødning. Sykdommen deles i 3 typer, hvor type 1 er en mild form, og type 2 og 3 er mere sjelden, og medfører alvorlige blødninger. Type 1 er en autosomal egenskap med incomplete dominance (se over). Dette betyr altså at avkommet kan arve den hvis bare én av foreldrene er bærer, men det vil være variasjoner i hvor fremtredende sykdommen blir.

Arvelig døvhet

Arvelig døvhet i et eller begge ører fremkommer som degenerering av sansestrukturen i løpet av valpens første leveår. Denne egenskapen er interessant nok heftet ved genene for pelsfarge, og ses f.eks. oftere hos raser med merle eller piebald gener. Og det er øket fare for døvhet med økende mengde hvitt i pelsen(!) Dermed er Dalmatineren særlig rammet, med døvhet i et øre hos ca. 30% av individene, og total døvhet hos mellom 5 og 10%. Ettersom at sykdommen omfatter flere gener, og er autosomal og recessive, vil man oppleve at hunder som hører normalt på begge ører, kan få valper som er helt døve. Statistisk blir dog sannsynligheten for døve valper mye større når foreldrene er døve. For hunder som har mye hvitt i pelsen kombinert med blå øyne, i raser hvor døvhet kombineres med merle farge, er egenskapen autosomal dominant. Den arves dermed som et dominant gen, og er mere forutsigbart.

BAOS (brachycephalic airway obstruction syndrome)

BAOS forekommer hos brachycephaliske raser (dvs. raser med kort snute, som Bulldogg, Mops, Pekingeser, ol.). På grunn av den fremavlede anatomien, har alle disse hundene en viss grad av øket arbeidsbehov for å puste. Mange har varierende grad av fortetning i luftveiene, som resulterer i alt fra tunge pustelyder til kollaps. Disse hundene har samme vevkonstruksjon som hunder med lang snute, men vevet er presset sammen inn i hodet og klemmer på det myke området bak ganen. I tillegg er neseborene smalere, og slipper igjennom mindre luft. Tilstanden er arves gjennom ren raseavl.

Evolusjon

Selv om mange genetiske mutasjoner er skadelige og medfører sykdom, er mutasjon i seg selv en nødvendig faktor for at organismene skal utvikle seg til mer levedyktige individer. Mutasjoner er grunnlaget for evolusjon.

Når et individ arver en mutert egenskap som gir den en fordel ovenfor andre, vil den ha større muligheter til å overleve og reproducere. De fordelaktige egenskapene vil derfor også ha større muligheter til å bli videreført. Hvis f.eks. en vill ulv fødes med en egenskap som gjør at den kan løpe fortere, vil den ha større muligheter for å overleve fordi den kan fange flere byttedyr, og rømme fra raske fiender. Dermed lever den lenge nok til å få avkom, som også vil ha evnen til å løpe fortere. Dette kalles naturlig utvelgelse (natural selection) og medfører evolusjon.

For at en genetisk mutasjon skal bli med i en naturlig utvelgelse, må genet vise egenskapen i individets phenotype, og den må medføre en fordel for dyret. Hvis mutasjonen medfører en sykdom eller svekkelse, vil genet til slutt dø ut, fordi de syke individene ikke overlever lenge nok til å pare seg, eller bukker under fordi de ikke når opp i konkurransen mot andre organismer. Genetiske mutasjoner som medfører svakheter og sykdom, forekommer oftest når individet parrer seg med nære slektninger.

De fleste mutasjoner gir ingen innvirkning på overlevelsesevnen. Noen mutasjoner gir svakheter og sykdom. Unntaksvis mutasjoner gir fordeler.

Naturlig og kunstig seleksjon

I naturen vil arvelige sykdommer holdes i sjakk i en populasjon på grunn av naturlig utvelgelse. Hvis et individ har en

svakheter eller sykdom som er alvorlig nok til at den ikke kan pare seg eller overleve i konkurranse med andre individer, vil de hemmende genene dø ut i populasjonen. Men på grunn av moderne medisinsk utvikling, og menneskets evne til å beskytte andre organismer, kan nå syke individer overleve lenge nok til å videreføre sine gener. Effekten av naturlig utvelgelse er dermed endret.

Kunstig seleksjon er prosessen hvor mennesket styrer avlen ved å hindre noen individer i å pare seg, og ved å velge ut andre individer som får pare seg. Kunstig seleksjon blir brukt i stor utstrekning blant dyr, og er årsaken til at hunderasene har blitt så forskjellige på så kort tid. Noen raser har utviklet seg naturlig på grunn av naturlige leveforhold, mens andre raser er konstruert via utvelgelse gjort av mennesker.

Eksempler på naturlig utvelgelse kan vi finne i polarstrøkene, hvor raser har utviklet seg for å overleve i klimaet de lever i. Huskyen har åpenbare trekk som skyldes naturlig utvelgelse, som f.eks. den tykke pelsen og evnen til å unngå varmetap. Kunstig utvelgelse via planlagt avl, har tatt fra den skepsisen til mennesker. Newfoundlandshunden har utviklet en lang og tung ytterpels med en beskyttende oljemettet underpels. Rasen har også vevdesign på potene for svømming. Rasen stammer fra tibetanske Mastiffer som ble bragt til Canada av franske og engelske fiskere for flere hundre år siden. Potene og pelsen utviklet seg naturlig når hundene tilbragte lange perioder i det kalde vannet. Mutasjonene som medførte disse egenskapene overlevde, mens den opprinnelige mastiffen døde ut.

Selv om de naturlige miljøpåvirkningene gjør at artene utvikler seg som de gjør, har de fleste hunderasene vi har i dag utviklet seg som en følge av menneskets valg av dyr for parring. På den måten har vi konstruert raser ved å bare pare hunder som har egenskapene vi har ønsket. De første årtusenene i tamhundens historie, ble den kunstige utvelgelsen gjort for å få raser som kunne utføre oppgaver for mennesket. Men siden siste halvdel av 1800-tallet, har de fleste raser blitt avlet for å utvikle et ønsket utseende.

Noen hunder har fremavlede egenskaper som gjør at de sannsynligvis ikke ville overleve i naturen. Men disse genetiske mutasjonene overlever fordi mennesket liker underholdningsverdien og utseendet, og har fortsatt å avle på disse individene. Dette er årsaken til at vi har raser med ekstreme anatomiske attributter som åpenbart ville medføre ulemper i naturen. Noen tilfeller av kunstig seleksjon har også medført individer som har smertefulle svakheter og svært stor sykdomsrisiko. Ettersom utvelgelsen ble basert på mere sjeldne og særegne egenskaper, ble også grunnlaget for avl (antall individer) skrumpet inn, og de gjenværende individene sitter igjen med et svært smalt genetisk grunnlag.

Genflyten

Det totale antall gener i en populasjon, kalles gene pool ("genebassenget"), og som jeg har nevnt, så kan det være meget store variasjoner i genene innenfor en gitt populasjon. Dette skyldes blant annet;

-Mutasjoner

-Individer som flytter fra et område til et annet

-Parring av individer fra to forskjellige populasjoner med større genetiske forskjeller

Nye arter kan utvikle seg på denne måten. De kan også utvikle seg på grunn av genflyten. Genflyten er de tilfeldige endringene i allelefrekvensen i en populasjon. Noen alleler kan til og med forsvinne, fordi de ikke føres videre nedover i generasjonene. Hvis en populasjon blir isolert, f.eks. på grunn av fysiske barrierer, kan til slutt en ny art oppstå.

Hvis en populasjon ikke får nye immigranter, og det ikke forekommer mutasjoner, og det er nok individer som parrer seg tilfeldig, vil allelefrekvensen forbli konstant. Dette prinsippet kalles Hardy-Weinbergs lov. I praksis, så er mulighetene for at dette skal skje sjeldne på grunn av genflyten og migrasjon av individer. Parring av individer er noen ganger ikke tilfeldig, fordi noen individer praktiserer valg av seksualpartner. Dette medfører større forskjell på kjønnene, fordi individene med de ønskede egenskapene får flere parringer og derved fører videre genene for disse egenskapene. Dette er lett å se blant fuglene, f.eks. hos påfuglen, hvor hanfuglen viser sine enorme halefjær for å tiltrekke seg parringspartnere. Dermed blir genene for større og flottere fjær mere vanlig i genepoolen.

Hunder er ikke så kresne på seksualpartnere. Derfor er forskjellen mellom kjønnene mindre åpenbar. Den domestiserte hunden lever også sjelden under forhold hvor den kan velge seksualpartner, fordi dette gjøres under kontrollerte forhold.

I populasjoner med ville canider derimot, vil det sjelden forekomme innavl.

Innavl og utavl

Innavl betyr parring av individer som er i nær slekt med hverandre. Innavl øker sannsynligheten for at skadelige recessive alleler går sammen, og gir avkom med genetiske feil (sykdom og svakheter). I naturen bruker dyrene mye

energi på å unngå innavl, hunder inkludert. Men med kunstig utvelgelse har innavl blitt vanlig for mange hunderaser.

For å oppnå de ønskede resultatene, bruker raseoppdretteren et system med linjeavl og innavl. Oppdretteren vil beholde de ønskede egenskapene og kvalitetene som beskrives i hundeorganisasjonenes rasestandard (regler for hvordan hunden skal se ut), og å fjerne uønskede egenskaper.

Linjeavl, betyr å pare individer som er i nær familie med samme stamfar/mor, men som ikke er i nær familie med hverandre gjennom andre familiemedlemmer.

Innavl er parring av individer som er i nær slekt med hverandre, for eksempel å pare mor og sønn, søster og bror, barn med bestefar, osv. Hensikten med linjeavl og innavl er å "slanke" stamtavlen ned til noen få arvelinjer for å gi kontroll over egenskaper hos hunden. Innavl reduserer den genetiske variasjonen og tar sikte på å utsette uønskede gener. Bivirkningen er at genepoolen blir stadig mindre, og for noen raser er det genetiske materialet som eksisterer så lite at det tilsvarer under 50 normale individer. Dette er mindre en for f.eks. pandabjørnen (som regnes som utrydningstruet av samme årsak).

Utavl er parring av to forskjellige arter, som er like nok til å pares. Hvis artene har for store forskjeller i det genetiske materialet, vil avkommet være ute av stand til å reproducere seg.

Hunder og ulver kan pare seg, og få fruktbart avkom. Det samme gjelder ulv/sjakal og coyote/sjakal. Hunder kan pares med gule sjakaler, men avkommet vil bli sterile fordi sjakalen bare har 74 kromosomer, og hunden har 78 (2x39). Forskjellen i kromosomtallet medfører problemer med celledelingen, og dermed sterilitet.

Coydogs (hanncoyote/tispehund) kan også forekomme naturlig, men hormonsyklusen (løpetiden) til hunden og coyoten er ikke synkronisert, så dette er uvanlig. Coyotens spermproduksjon er lav eller i dvale mesteparten av året, og aktiviseres for en periode på ca. 60 dager på våren når coyotetispa får løpetid. I tillegg er coyotene monogame under parringsesongen, og hannen hjelper ofte til med mating og oppdragelse av valpene. For at en coyote skal pare seg med en hund, kan ikke coyoten ha en make fra sin egen art fra før, og den må treffe en hund som tilfeldigvis har løpetid innenfor de 60 dagene den produserer sperma. Når det blir produsert hybrider, blir disse svært asosiale.

Planlagt parring av ulv og hund forekommer ofte, og er å finne i flere land. I USA regnes dette som en egen rase i flere stater, men ingen av de store organisasjonene har godkjent den. I Europa er dette svært kontroversielt, og hybrider er forbudt å holde som husdyr i flere land. Ulvens gener er så lik hundens, at de kan pares på samme måte som hunderaser. Ulvetispa har dog bare 1 løpetid i året, og ulvene er monogame. Derfor er tilfeldig parring i naturen

mellom ulv og hund svært sjelden.

Gentesting

Som forklart tidligere, så kan en hund godt være bærer av en sykdomsbefengt allele uten å bli syk selv. Hvis allelen er recessiv, må den arves fra begge foreldrene for at sykdommen skal bli et faktum. Mulighetene for å arve en recessiv allele fra begge foreldrene er bare på 25%. Dermed føres gener som gir sykdom og svakheter stadig videre, uten at man kan se det på hundene.

For å avgjøre med sikkerhet om en hund er bærer av syke gener, kan gentesting benyttes. Siden de fleste cellene i hunden inneholder en kopi av genomet, kan celleprøve tas hvor som helst. De vanligste og mest lettvinte metodene er å ta prøven med en bomullspinne i munnhulen eller via en blodprøve. Ved å tilsette diagnoseensymer (restriction enzymes) kan man vise hundens DNA i området hvor mutasjonen forekommer. En porasjon av genet som omfatter mutasjonen kan syntetiseres i laboratoriet med en prosess som kalles PCR (polymerase chain reaction). Når genene er oversatt til en kode vi kan lese, vil vi med sikkerhet kunne avgjøre hvilke alleler hunden bærer i den aktuelle locus. Det må produseres egne tester for hver sykdom. Mange av de mest kjente sykdommene kan nå påvises.

Selv om det er mulig å påvise recessive gener som gir problemer, vil ikke dette automatisk påvirke raseavl. Ettersom fjerning av bærende hunder fra avl også vil medføre endring av kjennetegnende raseegenskaper på lengre sikt, vil dette by på problemer i forhold til å tilfredsstille rasestandarder. Dermed er det en interessekonflikt mellom å kunne opprettholde enkelte vedtatte standarder for hvordan rasene skal se ut, og å utslette sykdomsbærende alleler.

Kildereferanse: <https://skienhundeskoole.no/artikler/genetikk.html>

Den tyske schäferen er den mest utbredte brukshundrasen verden over. Takket være deres iver etter å lære, samt sin menneskekjære personlighet er de mangfoldige hundene også velegnet for familielivet.

Egenskaper

Knapt noen andre rasehunder kan brukes til like mange ulike formål som en schäferhund. Opprinnelig ble denne rasen avlet fram til en gjeterhund som skulle passe sauer. I dag blir schäferhunder også brukt som tjenestehund i politiet, militæret og tollmyndighetene, som rednings- og terapihund, og som lavinehund eller førerhund. Dette gjør schäferen til den verdensledende rasen blant tjenestehundene.

Selvsikker, robust og lydig

Verken mennesker eller maskiner kan erstatte de modige, utholdende og pålitelige hundene når de jobber. Hundens selvsikkerhet, instinktive atferd og belastning-

sevne er enestående. På grunn av sin høye intelligens, læreevne og en enorm arbeidsvilje tar en schäferhund utfordringer på strak arm og er egnet til så å si enhver oppgave. I tillegg er schäferhunden veldig glad i mennesker. Den vil være trofast, lojal og pålitelig ved eierens side til enhver tid. Det er spesielt kombinasjonen av robusthet, arbeidsvilje, pålitelighet og lydighet som gjør schäferen så populær og optimalt egnet for mange ulike oppgaver.

En brukshund som familiehund?

Lojaliteten og påliteligheten ovenfor mennesker har også ført til at schäferhunden har blitt til en ettertraktet familiehund. Faktisk er den en storslått partner og følgesvenn som er velegnet for familielivet, forutsatt at den er veloppdratt og sysselsatt i stor nok grad. Godt sosialiserte schäferhunder viser seg å være barnevennlig og fungerer bra med andre husdyr. En forutsetning for livet som familiehund er dog at denne aktive hun-

den får nok fysiske og mentale utfordringer. Dyr som ikke får nok å sysle med og hvor de fysiske behovene, samt arbeidsviljen ikke blir tatt i betraktning, utvikler ofte uønsket atferd som ikke er vanlig for de balanserte rasehundene. En schäferhund som utfordres nok både mentalt og fysisk vil derimot være en berikelse for enhver familie: lekekamerat, sportskompis og lojal beskytter.

Utseende

Med en skulderhøyde mellom 60 og 65 cm hos hannhunder og 55 til 60 cm hos tisper, regnes schäferhunden som en mellomstor til stor hunderase. Den velproporsjonerte kroppen reflekterer livet som brukshund. Den er kraftig og muskuløs, men virker samtidig smidig og atletisk. Det er ingen tendens til klønete oppførsel. Hundens gangart er bred og kraftig, og vitner om den enorme utholdenheten.

Det kileformede hodet, som står i et harmonisk forhold til resten av kroppen, slutter med en rett neserygg og en svart nese. I tillegg imponerer den med sitt tannsett bestående av 42 tenner. De stående, framoverrettede ørene, samt de mørke, lett skråttliggende øynene gir schäferhunden et evigvarende våkent og oppmerksomt ansiktsuttrykk

Pels- og fargevarianter

I lang tid tillot rasestandarden til FCI, hvor schäferhunden er oppført som nummer 166 i gruppen til bruks-, hyrde- og gjeterhundene, kun schäferhunder med kort pels. Pelsen skal her ligge tett og rett mot kroppen og styrkes av tykk underull, som skal beskytte hunden mot snø, regn og kulde.

Først i år 2008 ble den lange pelstypen tatt opp i rasestandarden til FCI. De lange, myke dekkhårene, som hos denne pelstypen ikke ligger tett inntil kroppen, er buskete rundt ørene, beina og halen. Den pelskledde halsen viser en typisk hårmanke. Pelsfargen er svart med brune, gule eller lysegrå avtegninger, ensfarget svart eller ulvegrå, eller grå med brune sjatteringer.

Avl av schäferhund

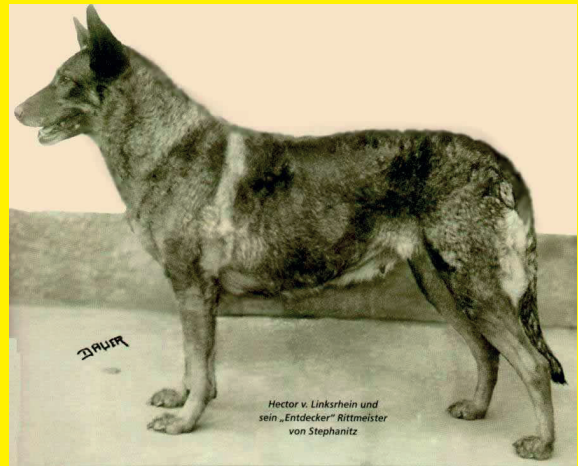
Generelt har schäferhunden blitt stadig sterkere og større i løpet av avlshistorien. Kritikere klager på at denne formen ikke har mye til felles med den opprinnelige typen, som var betydelig lettere, mindre muskuløs, men samtidig også smidigere og mer agil.

Historie

Forfedrene til schäferhunden levde trolig allerede i det 7. århundre i Tyskland. Hundene med den korte pelsen

hadde allerede på det tidspunktet et ganske bredt spekter av oppgaver. Selv om den i hovedsak ble brukt som gjeterhund var det å passe gjeterens eiendeler også en stor del av hundens ansvarsområde.

Offisielt starter historien til schäferen slik vi kjenner den i dag først på slutten av det 19. århundre. I 1871 begynte den prøyssiske rittmesteren Max von Stephanitz, som i dag gjelder som grunnleggeren av rasen, med målrettet avl.

Hector von Linksrhein alias Horand von Grafrath
Gjennombruddet i avlen oppnådde Stephanitz med hannhunden "Hector von Linksrhein". Han skiftet dog hundens navn til "Horand von Grafrath" etter han kjøpte den i år 1898. Horand var den første hunden som ble registrert i stamboken til den nyopprettede "Verein für Deutsche Schäferhunde" (SV), som er den tyske raseklubben for schäferhunder. Stephanitz fokuserte avlen fullstendig på Horand og hans bror "Luchs von Sparwasser". Horand, Luchs og tisperen "Mari von Grafrath" gjelder i dag som stamforeldrene til den tyske schäferhunden. De fleste schäferhundene går tilbake til denne linjen.

Schäferhund - et symbol på tyske dyder

Målet til Stephanitz var klart definert. Han ville avle fram en mangfoldig brukshund, og hadde helt klare forestillinger om hvordan vesenet og arbeidsegenskapene til denne hunden skulle se ut. Dydene mot, lojalitet, lydighet, utholdenhet og robusthet gjorde schäferhunden verdenskjent og i mange land til en av de mest populære tjenestehundene for myndigheter som politi og militær. Under første og andre verdenskrig ble disse egenskapene stilisert som "tyske dyder", og schäferen ble til et symbol på nasjonalsosialistiske tankesett. I kjølevannet av det anti-tyske vredet i utlandet, endret den britiske Kennel Club rasenavnet til "Alsatian Wolf Dog" eller senere bare "Alsatian Dog" for å unngå tillegget "tysk" i navnet. Først i år 1977 ble dette endret tilbake til det opprinnelige navnet.

Likevel var schäferhunden en etterspurt krigshund - både på den tyske siden og de alliertes. En trist berømmethet har schäferen også fått av sin innsats i konsentrasjonsleir og som trofast følgesvenn ved siden av Adolf Hitler. Tallrike bilder fra NS-propaganda viser Hitler sammen med sin schäferhund "Blondi". Til tross for dette og den sterke uttynningen av rasen på grunn av andre verdenskrig, fikk rasen nytt fotfeste og ble snart til en av de mest etterspurte brukshunderasene

verden over. Som følge av at mange hunderaser ble "omgjort" til familiehunder, ble også schäferen stadig mer populær som akkurat det.

Avl og helse

Med økende popularitet og utbredelse av raser, økte desverre også antallet rasetypiske sykdommer. Hofteledds dysplasi (HD), som også er kjent hos en rekke andre raser, er også å finne hos schäferhunden. I tillegg er albueledds dysplasi (AD) og degenerativ lumbal spinal stenose andre leddsykdommer som denne rasen dessverre er predisponert for.

Sunne valper finner du ikke på tilbud

Dersom du har interesse i en schäfer-valp, bør du for all del sjekke om oppdretteren har gjennomført alle anbefalte tester og om disse også er bestått. En forutsetning for dette er at du kjøper valpen fra en seriøs oppdretter, som investerer mye tid og de nødvendige økonomiske midlene for å sikre en optimal helsetilstand. En slik oppdretter vil også gledelig gi deg informasjon om det du måtte lure på. Det sier seg derfor selv at en sunn valp som blir forsørget på best mulig måte ikke kan kjøpes på tilbud eller til en "superpris". Sammenliknet med andre rasehunder er prisen for en schäfer-rasehund likevel forholdsvis lav.

Hvilken oppdretter passer til meg?

Før du bestemmer deg for en oppdretter, bør du først tenke på hvilken type schäferhund du ønsker å ha. De fleste oppdretterne er i dag spesialisert på ulike avlsretninger, og fremmer dermed også forskjellige egenskaper i større grad. Dette innebærer at det avhenger av avlen i hvor stor grad ulike egenskaper som for eksempel arbeidstrangen eller de karakteristiske trekkene til gjeterhunden er utpreget. Sjekk på forhånd hvilken avlsretning oppdretteren følger, og velg den som passer best til dine forestillinger og behov. Selv om du kun ønsker å holde schäferhunden som familiehund, bør du være bevisst på at selv hunder som stammer fra en slik avlsretning fortsatt har en svært høy lærevilje og et stort behov for å sysselsettes. De vil aldri være tilfreds med en liten, kort luftetur.

Ernæringen til en schäferhund

Aktivitetsnivået til hunden er utslagsgivende for ernæringsbehovet og hvilken type ernæring som er best egnet. Det er klart at tjeneste- og brukshunder som til daglig tilbringer flere timer "på jobb" og beveger seg mye har et helt annet energibehov enn familiehunder som normalt har lengre pauser på flere timer. Det som ikke bør mangle i ernæringen - uavhengig av hvordan hundens hverdag ser ut - er proteiner, mineraler og vitaminer som bidrar til en sunn utvikling.

Unngå for hurtig vekst

I og med at schäferhunder, i likhet med mange andre store hunderaser, har en tendens til å få leddproblemer, er det viktig å unngå en for hurtig vekst de første månedene. Forskning viser at hofteledds dysplasi ikke bare er avhengig av de genetiske forutsetningene, men også har sammenheng med ernæringen og miljø. Et kosthold med for mye energi og fett påskynder den allerede kjappe oppveksten til valpene ytterligere og

kan medføre leddproblemer selv når hunden blir eldre. Du bør derfor innhente informasjon om valpens ernæringsbehov og følge fôringsanbefalingene fra oppdretteren eller veterinæren. I tillegg er det viktig å ikke kreve for mye av valpen når det kommer til bevegelsen. I starten bør trappegåing unngås fullstendig. Naturlige pauser fremmer den sunne utviklingen av både bein og ledd.

Pleie & stell av en schäferhund

Ved siden av en sunn ernæring og et artsriktig hundehold, hører også en fornuftig hundepleie til et sunt hundeliv. Schäferhundens pels er ganske lett å pleie, selv om regelmessig børsting og pelspleie er viktig og nødvendig for å opprettholde en sunn pelsstruktur. Like viktig og uunnværlig er jevnlig ormekurer og vaksinasjoner hos veterinæren. Utover det bør du også holde et øye med øyne, ørene og klørne. Disse krever også litt oppmerksomhet og pleie iblant og bør undersøkes av en veterinær dersom du legger merke til forandringer.

Hold av en schäferhund

Dersom du bestemmer deg for å få en schäferhund, bør du selvsagt ikke bare tenke på dens ernæring og pleie, men også gjøre deg opp noen tanker rundt det å holde en slik rasehund. Schäferhunder er i første rekke brukshunder og ønsker å bli behandlet tilsvarende til tross for at de primært holdes som familiehund. Tilstrekkelig med fysisk og mental aktivitet er derfor avgjørende for et harmonisk samliv. Som eier av en schäferhund bør du ikke bare ha tid og være glad i lange gå- og/ eller sykkel-turer, men også streve etter å innfri behovene til denne aktive og lærevillige rasen ved å for eksempel utøve en hundesport eller en form for utdanning.

Sportslig familiehund

Takket være sin mangfoldighet er denne rasen velegnet for så å si alle typer hundesport. Den enestående luktesansen gjør den også utmerket egnet til mantrailing og sporsøk. Uansett hvilken aktivitet dere går for, vil du fort merke de positive effektene som dette har på hunden og forholdet mellom dere. Hunder som får trent både kropp og sinn tilstrekkelig kan ikke bare nyte pausene sine i større grad, men er også lettere å trene. De som bruker nok tid på trening og ser til at hunden får nok bevegelse, vil bli belønnet med en elskverdig, belastbar og lojal familiehund.

Norsk Schäferhund Klub avd Agder

Det ble en nydelig Pinsehelig på Evje med strålende sol hele helgen - fra fredag til mandag!

Det var påmeldt totalt 75 hunder for arrangementene på lørdag og søndag. I tillegg var de 9 hunder som tok Norsk Avlskåring for Arvid Strømsvik.

Norsk Schæferhund avd Avdeling Agder vil takke alle fremmøtte for god sportsånd og forståelse for de ekstra tiltak som ble gjennomført pga Corona.

Utstillingen fungerte fint med disse tiltakene. Faktisk var det flere som kommenterte at kanskje noe av det var en ide å ha på alle utstillinger også etter Corona.

Utenfor ringen var en "egen ring" for tilskuerne. Utenfor denne var det en bane for hjelperne på utsiden av ringen. Ingen stoler eller barn ble løpt over ende... :-)

Vi vil takke dommerne for sine bedømminger og åpne kritikker.

I kiosken hadde Anita Auestad som vanlig full kontroll med sine hjelpere hvor hun også i år gjorde en imponerende jobb. Vi vil spesielt takke Jan Inge Solheim som uten å være med i klubben eller å ha schæferhund stilte opp gratis begge dager som skriver og skrev like fort som dommerne pratet. Det gikk unna med bedømmingen da.

Pinseutstilling på Evje med Avlskåring (og kanskje karaktertest neste år...?) er kommet for å bli. Vi har et fantastisk område. Overnatting i gangavstand for alle ønsker og lømmebøker. Med elven Otra rett ved utstillingsområdet og en liten strand der- så skjønner man at neste år er det bare å komme flere med hele familien!

Utstillingskomiten

Norsk Schäferhundklub avd Agder

Resultat 30.05

Dommer: Arvid Strømsvik

4-6 mnd tisper

ML 1 Haukåsens Ingen (NUCH IPO 2 NV 17 Falkøen´s Vasko-BH Haukåsens Denn etter Una) Eier: Hilde Christian-sen, Rolvsøy

ML 2 Hagadals Xilli (IGP 1 Marlo v. Haus Tchorz-IPO 1 Falkøen´s Vanta) Eier: Kjell Olaf Olsen, Kongshavn

ML 3 Wanya vom Lüberheide (IGP 1 Caspar vom Pendler-IPO 1 Roxy vom Pendler) Eier: Tommy Oftedal og Patrick Dølbakken Oftedal, Sandnes

4-6 mnd hann

ML 1 Hagadals Xavi (IGP 1 Marlo v. Haus Tchorz-IPO 1 Falkøen´s Vanta) Eier: Erik Grøsle og Kjell Olaf Olsen, Kongshavn

4-6 mnd hann langhår

ML 1 Fughita´s Xolo (IPO 3 Ian vom Kleinene Zauerberg-LP 1 LP 2 Fughita´s Q-Zantha) Eier: Heidi Berntsen, Son

6-9 mnd tisper

ML 1 Rallarbo´s Bailey (IGP 1 Caspar vom Pendler-Rallarbo´s Kelly) Eier: Tore Mehlum, Marcus Emilsson og Line Mydland, Kvernaland

6-9 mnd hann

ML 1 Falkøen´s Sarko (IGP 1 Marlo vom Haus Tchorz-IPO 1 Jessy vom Kleinen Mohr) Eier: Mette Olsen

ML 2 Jerox av Zynken (IPO 3 Nordjv 18 Rustøl´s Nero-BH VT Thomsebos Talina) Eier: Kathrine Marie Ertzeid

ML 3 Rothco´s Karly (IPO 1 Rothco´s Illiano-Mighty Workers Great Chakira) Eier: Joakim Bakken, Tom Andersen og Gunn Iren Norstrand, Gvarv

6-9 mnd tisper Langhår

ML 1 Ulvgårdens Aska (IGP 3 Xambo vom Suentelstein-Ulvgårdens Prizka) Eier: Lene Merete Torp, Rakkestad

BIR Valp

Haukåsen´s Ingen

BIM Valpe

Falkøen´s Xavi

BIR Langhår

Ulvgårdens Aska

Juniorklasse hann

1 JKK CK Bar-Bara´s Kampari (IPO 2 Willas vom Suentelstein-Bar-Bara´s Zikita) Eier: Terje Morris Kristoffersen, Degernes

Unghundsklasse hann

1 AUKK CK Res Cert 3 BHK Rallarbo´s Willas (IPO 2 NUCH Rallarbo´s Gaston-IPO 1 Rallarbo´s Lara) Eier: Toralf Jarle Aarak

Åpenklasse hann

1 AKK CK 4 BHK BH VT Ø-Tito av Schäferborgen (NUCH IPO 2 NV17 Falkøen´s Vasko-Wenche av Schäferborgen) Eier: Jan-Helge Askø, Haugesund
2 AKK CK Æco av Schäferborgen (VA IPO 1 Kaspar v. Tronje-NUCH IPO 2 Quiquita Banana av Locathelli) Eier: Jan-Helge Askø, Haugesund

Brukshundklasse hann

1 Brkk CK Cert 2 BHK VA Team Marlboro Uno (IPO 3 Vaschumann v. Tronje-IPO 1 VA Team Marlboro Zasi) Eier: Gordon Steffensen, Holstebro

Championklasse hann

1 Chkk CK 1 BHK BIR NUCH IPO 2 NSV Rallarbo´s Gaston (Sch H 3 Conbhairean Uno-Sch h 3 Dana vom Elzmundungsraum) Eier: Toralf Jarle Aarak, Sandeid

Juniorklasse tisper

1 JKK Rustøl´s Utzi (IPO 3 Rustøl´s Goliath-IPO 1 Perle vom Pendler) Eier: Sølvi Nordstrand og Bjørn Morgan Tjeldstø, Hellesøy

Åpenklasse tisper

1 AKK CK Res Cert 2 BTK BH Falkøen´s Vatzzy (IPO 3 Marlo v. Baccara-NSE UCH IPO 2 Falkøen´s Sheeba) Eier: Line Morterud Olsen
2 AKK CK 4 BTK Quamara vom Lüberheide (IPO 3 Rustøl´s Goliath-IPO 2 Judy von der Sudheimer Linde) Eier: Olav Olftedal, Tor Petter Egeland, Kverneland
3 AKK Falkøen´s Khira (IPO 3 Team Marlboro Hilton II-NSE UCH IPO 2 Falkøen´s Sheeba) Eier: Guthorm Lothe og Rune Olsen, Klepp stasjon

Brukshundklasse tisper

1 BKK CK Cert 1 BTK BIM Rallarbo´s Perle (Sch H 3 Conbhairean Uno-BH Rallarbo´s Nemi) Eier: Renate Andersen, Oftedal
2 BKK CK 3 BTK IPO 1 Proline´s Linea (N DK SE UCH Sch H 3 Nilo v. Heralmborg-BH Proline´s Jessica) Eier: Tove Johanne Berndt, Hafslundsøy
3 BKK Romi´s Thelma (Sch H 3 Fred vom Rumbachtal-IPO 1 Romi´s Odi) Eier: Raymond Sandvik, Anne Alina Krüger

Juniorklasse tisper langhår

1 JKK CK Cert 1 BTK BIR Falkøen´s Ona (NUCH IPO 2 NV17 Falkøen´s Vasko-Falkøen´s Lana) Eier: Mette Olsen, Saltrød
2 JKK Yentl v.d. Ybajo Hoeve (IPO 3 VA Willy vom Kuckucksland-IPO 2 Venus-Opal v.d. Ybajo Hoeve) Eier: Elisabeth Hamre Landløpet, Ingeberg

Brukshundklasse tisper langhår

1 BKK LP 1 LP2 BH Fughita´s Q-Zantha (IPO2 Xavi von Tronje-Unia vom Funken Spiel) Eier: Heidi Berntsen, Son

Resultat 31.05

Dommer: Kjell Pollestad

4-6 mnd tisper

ML 1 Hagadals Xilli (IGP 1 Marlo v. Haus Tchorz-IPO 1 Falkøen's Vanta) Eier: Kjell Olaf Olsen, Kongshavn

ML 2 Haukåsens Inn-Mari (NUCH IPO 2 NV 17 Falkøen's Vasko-BH Haukåsens Denn etter Una) Eier: Hilde Christiansen, Rolvsøy

ML 3 Wanya vom Lüberheide (IGP 1 Caspar vom Pendler-IPO 1 Roxy vom Pendler) Eier: Tommy Oftedal og Patrick Dølbakken Oftedal, Sandnes

ML 4 Tyra av Exram (IPO 2 Odylon vom Fichtenschlag-Rustøl's O'Karla) Eier: Thea Maria Oftenes-Andersen

4-6 mnd hann

ML 1 Hagadals Xavi (IGP 1 Marlo v. Haus Tchorz-IPO 1 Falkøen's Vanta) Eier: Erik Grøsle og Kjell Olaf Olsen, Kongshavn

4-6 mnd hann langhår

ML 1 Fughita's Xolo (IPO 3 Ian vom Kleinene Zauerberg-LP 1 LP 2 Fughita's Q-Zantha) Eier: Heidi Berntsen, Son

6-9 mnd tisper

ML 1 Falkøen's Tinka (IGP 1 Marlo vom Haus Tchorz-IPO 1 NUCH Falkøen's Selma. Eier: Bjørn og Stine Lundberget, Trysil

ML 2 Rustøl's Venus (IPO 3 Rustøl's Goliath-Falkøen's Tinka) Eier: Kenneth Løyning, Stavanger

ML 3 Rallarbo's Bailey (IGP 1 Caspar vom Pendler-Rallarbo's Kelly) Eier: Tore Mehlum, Marcus Emilsson og Line Mydland, Kvernaland

ML 4 Ina av Zynken (IGP 1 Team Paka's Gekko-BH Quamzi av Zynken) Eier: Ingemann Auestad, Evje

ML 5 Beibar's Tara (IPO 2 Aldo vom Grafenbrunn-Rustøl's MiAmor) Eier: Ingar Brøderud, Fetsund

6-9 mnd hann

ML 1 Falkøen's Sarko (IGP 1 Marlo vom Haus Tchorz-IPO 1 Jessy vom Kleinen Mohr) Eier: Mette Olsen

ML 2 Igor av Zynken (IGP 1 Team Paka's Gekko-BH Quamzi av Zynken) Eier: Ingemann Auestad, Evje

ML 3 Rothco's Karly (IPO 1 Rothco's Illiano-Mighty Workers Great Chakira) Eier: Joakim Bakken, Tom Andersen og Gunn Iren Norstrand, Gvarv

6-9 mnd tisper Langhår

ML 1 Ulvgårdens Aska (IGP 3 Xambo vom Suentelstein-Ulvgårdens Prizka) Eier: Lene Merete Torp, Rakkestad

9-12 mnd tisper

ML 1 Abiaga's Tanni (IPO 1 Quando vom Bördetal-Abiaga's Henni) Eier: Jostein Berndt, Hafslundsøy

ML 2 Rustøl's Utzi (IPO 3 Rustøl's Goliath-IPO 1 Perle vom Pendler) Eier: Sølvi Nordstrand og Bjørn Morgan Tjeldstø, Hellesøy

ML 3 Abiaga's Tima (IPO 1 Quando vom Bördetal-Abiaga's Henni) Eier: Marianne og Vår Sellevoll, Stokke

ML 4 Falkøen's Rosie (IPO 2 Odylon vom Fichtenschlag-BH Falkøen's Vatzzy) Eier: Anna Signe Dønnestad

Juniorklasse hann

SG 1 Bar-Bara's Kampari (IPO 2 Willas vom Suentelstein-Bar-Bara's Zikita) Eier: Terje Morris Kristoffersen, Degernes

SG 2 Saicho av Wennigården (IPO 2 Quyndios vom Suentelstein-IPO 3 Beverly vom Feuermelder) Eier: Morten Johannessen, Nærbø

G3 Ubere Matris Castor (IPO 2 Duke vom Spektefeld-IPO 3 IGP 3 Cutulus Kobra) Eier: Harald Mølbach Aas, Venesla

Juniorklasse tisper Langhår

SG 1 Falkøen's Ona (NUCH IPO 2 NV17 Falkøen's Vasko-Falkøen's Lana) Eier: Mette Olsen, Saltrød

SG 2 Yentl v.d. Ybajo Hoeve (IPO 3 VA Willy vom Kuckucksland-IPO 2 Venus-Opal v.d. Ybajo Hoeve) Eier: Elisabeth Hamre Landløpet, Ingeberg

Unghundsklasse tisper

SG 1 Betzy av Heiagården (BH Team Marlboro Chako-BH Sasja av Zynken) Eier: Kathrine Ertzeid, Lindesnes

SG 2 Neverkilen's Dana (IPO 3 Gary vom Hühngrab-IPO 1 Neverkilen's Bella) Eier: Kai Svendsen, Jon Erling Myklebust, Lindesnes

SG 3 Bambi av Heiagården (BH Team Marlboro Chako-BH Sasja av Zynken) Eier: Kathrine Ertzeid, Lindesnes

Unghundsklasse hann

SG 1 Rallarbo´s Willas (IPO 2 NUCH Rallarbo´s Gaston-IPO 1 Rallarbo´s Lara) Eier: Toralf Jarle Aarak

Åpenklasse tisepe

SG 1 BH Falkøen´s Vatzy (IPO 3 Marlo v. Baccara-NSE UCH IPO 2 Falkøen´s Sheeba) Eier: Line Morterud Olsen

SG 2 Falkøen´s Khira (IPO 3 Team Marlboro Hilton II-NSE UCH IPO 2 Falkøen´s Sheeba) Eier: Guthorm Lothe og Rune Olsen, Klepp stasjon

SG 3 Ingodds Qazzina (IPO 3 Groovy di Casa Massarelli-CIB NSE UCH Ipo 1 Ingodds Sazzina) Eier: Morten Marcussen, Hornes

SG 4 Quamara vom Lüberheide (IPO 3 Rustøl´s Goliath-IPO 2 Judy von der Sudheimer Linde) Eier: Olav Olftedal, Tor Petter Egeland, Kverneland

SG 5 Rallarbos Kelly (Sch H 3 Conbhairean Uno-Sch H 3 Dana vom Elzmundungsraum) Eier: Petter Mehlum, Sandnes

Åpenklasse hann

SG 1 BH VT Ø-Tito av Schäferborgen (NUCH IPO 2 NV17 Falkøen´s Vasko-Wenche av Schäferborgen) Eier: Jan-Helge Askø, Haugesund

Veteranklasse tisepe

V1 IPO 1 Gildewangen´s Cicci (NSUCH NV11 Sch H 1 IPO 3 Rothco´s Ashan Kahn-Gildewangen´s Zaffi) Eier: Magne Henne, Skien

Brukshundklasse tisepe Langhår

V1 NUCH BH VT NJV18 LP 1 LP 2 Karmakollen´s Hailey (IGP 3 Zitan vom Repitition-IGP 1 Karmakollen´s Carmen-zita) Eier: Lene Merete Torp, Rakkestad

G1 LP 1 LP2 BH Fughita´s Q-Zantha (IPO2 Xavi von Tronje-Unia vom Funken Spiel) Eier: Heidi Berntsen, Son

Brukshundklasse tisepe

V1 IPO 1 Rallarbo´s Perle (Sch H 3 Conbhairean Uno-BH Rallarbo´s Nemi) Eier: Renate Andersen, Oftedal

V2 IPO 1 Proline´s Linea (N DK SE UCH Sch H 3 Nilo v. Heralmborg-BH Proline´s Jessica) Eier: Tove Johanne Berndt, Hafslundsøy

Brukshundklasse hann

V1 VA Team Marlboro Uno (IPO 3 Vaschumann v. Tronje-IPO 1 VA Team Marlboro Zasi) Eier: Gordon Steffensen, Holstebro

V2 NUCH IPO 2 NSV Rallarbo´s Gaston (Sch H 3 Conbhairean Uno-Sch h 3 Dana vom Elzmundungsraum) Eier: Toralf Jarle Aarak, Sandeid

Veteranklasse, tisepe normalhår.

V1 9,5 år gamle Gildewangens Cicci med V1 med eier Magne Henne og handler Marthe Auestad. Tispen var i så imponerende form at dommeren opplyste i sin åpne bedømming at hun vil gitt alle tispene i bruksklassen sterk konkurranse om hun hadde stilt der.

Brukshundklasse tisper langhår:

V1 Karmakollens Hailey

Bruksklasse normal hår hann - et sjeldent besøk fra utlandet. V1 ble 3x VA Team Marlboro Uno

Bruksklasse normal hår tisper
V1 Ralkarbos Perle

Åpen klasse normal hår hann
SG1 Ø- Tito av Schæferborgen

Åpen klasse normalhår tisper
SG1 Falkøens Vatzzy,

Unghund normalhår hann
SG1 Rallarbos Willas

Unghund normalhår tisper
SG1 Betzy av Heiagårde

Junior langhår tisper SG1 Falkøens Ona med ny junior handler Anine Ludvigsen. 13 år.

Junior normalhår hann - SG1 Bar-Baras Kampari

Valp normalhår tisper 9-12 mnd
ML1 Abiagas Tanni

Valp langhår tisper 6-9 mnd
ML1 Ulvegårdens Aska

Valp normalhår hann 6-9 mnd
ML1 Falkøens Sarko

Valp normalhår tisper 6-9 mnd
ML1 Falkøens Tinka

Valp langhår hann 4-6 mnd
ML1 Fughitas Xolo

Valp normalhår hann 4-6 mnd
ML1 Hagadals Xavi

Valp normalhår tíspe 4-6 mnd ML1 Hagadals Xilli

MEMORIES av Liv Evjen

Medlemmer av NschK avd. Nordenfjeldske har oppvisning i byens hoved gate under krigen 1940 – 1945.

Meg og Klodo 1947. (Sjekk hva som står på hus veggen. Her står det bl.a. VERBOTEN=forbudt. Tyskerne hadde tatt huset vårt under krigen.)

Min mor Ingerid Ryen Brækstad på ski vinteren 1947 med vår hanhund Klodo.

Meg og vår unge hanhund Uno, en Ulk Preussenblut sønn i 1953.

Min mor Ingerid Ryen Brækstad på utstilling på Hamar i 1955 med vår hanhund Uno, en sønn av Ulk Preussenblut og Lona

Dette bildet er fra en utstilling i Oslo i 1958 med den tyske dommeren Fritz Hartung. Beste unge hund på utstillingen var Dissy av Åsabo (Dorn zu den sieben Faulen – Lola) her handlet av Leif «Ludde» Olsson fra Sverige. Leif arbeidet hos Kennel av Åsabo utenfor Gøteborg. Dissy ble senere Champion og mor til flere Championer bl.a. CH Ingodds Joggi og Nord.Ch. Ingodds Fokas. Dissy var også stammor i Kennel Ingodd som ble registrert i 1959.

Min mor Ingerid og far Odd Brækstad på familiens hytte i Mosvika 1957. Min far var utstillings dommer og også medlem av Hovedavlsrådet i NSChK. Valpen er Dissy av Åsabo, importert fra Sverige.

Dette bildet er fra en utstilling i Trondheim i 1958. Dommer var Olaf A. Roig, som er en av de mest viktige personer i NKK,s historie. Her ser vi ham mens han snakker til publikum, sannsynligvis om hundene i ringen. Hunden i front på bildet er Estellas Freddy, senere Champion. Handler til Freddy er Hilfred Wangberg, den mest viktige personen innenfor alle raser i Trondheim på denne tiden. Nr. 2 på bildet er Lasse og etter ham kommer Bjørnuvs Quintus, oppdretter av Mimi Lønnum, med sin eier og fører Waldemar Andersen, som var formann i av.d. Nordenfjeldske på denne tiden. Dagens vinner var Biams Sunbeam, som senere ble Champion.

Også vinteren 1965 samlet en del yngre hundefolk seg for å gå på ski med hundene i området rundt Trondheim. Jeg er nr. 5 fra høyre.

På vei til Siegerschau i Köln 1964 sammen med Helmuth Larson (venstre) Kennel Schäferborg og den kjente dommeren Rolf Brevik, Kennel Sahib. Dette var mitt første besøk til Siegerhauptzuchtchau i Tyskland og jeg fikk mitt medlemskap i Verein für deutsche Schäferhunde (SV) fra 01.01.1965.

Dette er et bilde fra en utstilling i Trondheim 1965. Jeg tror dette må være Kennel Ingodds første oppdretter gruppe med HP. Fra venstre: Dover, CH Joggi, (B)Mira, Foya, Cosack, Dissi, Fokas og Drusella. Dommer var Rolf Brevik.

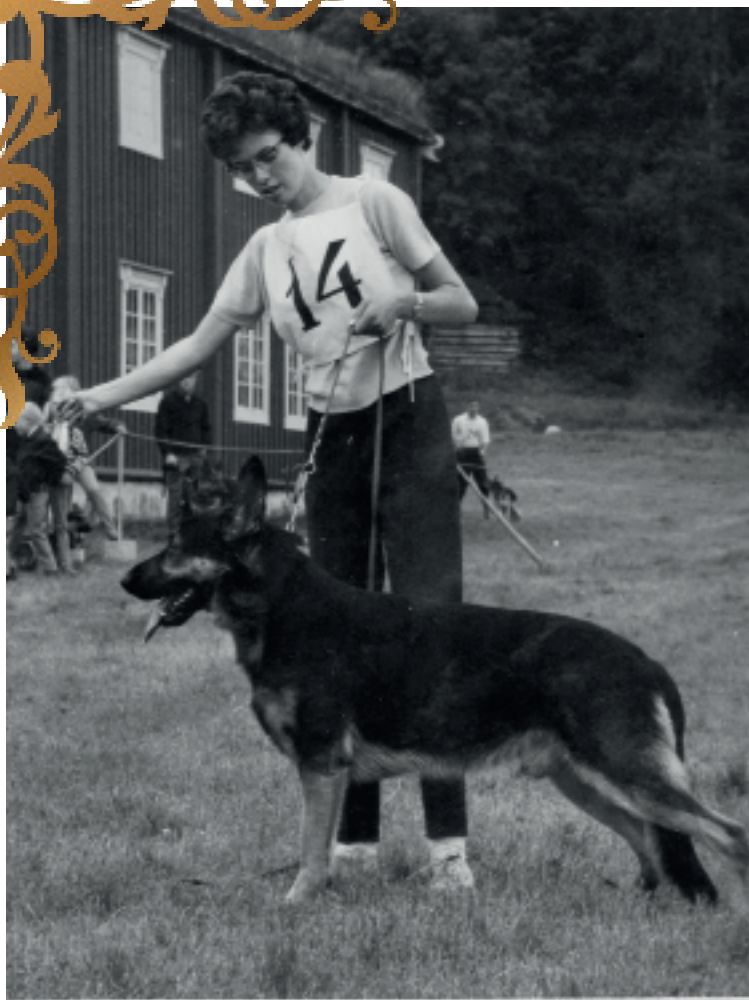
Dette bildet er fra NKK's INT utstilling i Stavanger 1963. Schäferhunden Hero v.d. Malzmühle bler Best in Show av alle raser. Her er han sammen med sin eier Kaare Johnsen, som var Æresmedlem av Norsk Schäferhund Klub. Dommer var den svenske dommeren Marianne Fürst-Danielsson («Fürstinnan») som var dommer for alle raser, og var en dommer som også hadde stor forkjærlighet for schäferhunden. Marianne Fürst-Danielsson skrev en meget god bok om schäferhunden sammen med den kjente svenske spesialdommeren Owe Buchmann.

SIEGERSCHAU MANNHEIM 1965. VA1 og Sieger HANKO V.D. HETZMÜHLE (Witz v. Haus Schütting – Era v.d. Hetzmühle) og VA2 CYRUS V. BALTIKUM (Cherry v.d. sieben Pappeln – Dina v. Schloss Isenburg)

SIEGERSCHAU MANNHEIM 1965 VA1 og Siegerin LANDA V.D. WIENERAU (Jalk v. Fohlenbrunnen – Dixie v.d. Wienerau) og VA2 HEIDI V. FÜRSTENHÜGEL (Klodo a.d. Eremitenklause – Edda v. Fürstehügel)

Dette bildet er fra en spesial utstilling for GSD i Trondheim i 1965. Jeg var handler for INGODDS FOKAS (CH Hero v.d. Malzmühle – CH Dissy av Åsabo) som ble beste unge hund på denne utstillingen. Fokas ble senere NORD CH Norsk Svensk Dansk Champion. Fokas vant også en spesiell vandrepremie oppsatt av kennel Charmin til beste norskfødte hanhund på Hovedutstillingen (Norsk Vinner) tre forskjellige år og dermed til odel og eie. BIR på denne utstillingen ble tysk importen CH Arno v. Schinkler Ring. Dommer var Rolf Brevik.

Fra en utstilling i 1966. Fra venstre dommeren Rolf Brevik, deretter to handleere og velkjente oppdrettere av schäferhund. Bjørn Skullerud, kennel Bruksborgren og Jan Tofteberg, kennel Kiæråsen. Begge disse to importerte mange meget gode hunder fra Tyskland som ble meget benyttet i avl. CH ASTOR V. ALTEN LAND (Enno v. Haus Pari – Assie v. Goldberg) - INT CH Pan V..DRESCHHALLE (Gero v. Haus Elkemann – Laika v.d. Dreschhalle) og CH ERO V. ESCHWEGER SCHLOSS (Munko v. Bimöhlen – Illa v. Efeu-Eiche ble importert av kennel Bruksborgren og virket i 1970-1980 årene. INT CH DAN V.D. WIENERAU (Canto v.d. Wienerau – Jule v.d. Murrenhütte) – CH IBO V. BOHAWALD (Dando v. Nordrheinland – Eri v. Bohawald) virket i 1970-1980 årens mens CH PIROL V. HUIZE HINTDONK (Uran v. Wildsteiger Land – Mori-Coco v. Huize Hintdonk) og CH BASKO V. RESTRAUCH (Eiko di Castel Ruggero – Tssi v. Haus Eyll) virket i 1980 -2000. Disse var importert av kennel Kiæråsen.

SIEGERSCHAU DÜSSELDORF
1966. VA1 og Siegerin CITA
V. GRUCHENTAL (Cello a.d.
Forsthausstrasse – Mira v. d.
Balingen Bergen)

NKK Internasjonal utstilling i Sandefjord 1966. BIR NORD CH ARNO VOM SCHINKLER RING (Arras a.d. Eremitenklause – Inka v.d. Schinklermitte) Dommer: Einar Malmsjø, Sverige. Eier. Odd Hagen, Kennel Charmin. Handler var Knut Sigurd Wilberg, bror til Leif Herman Wilberg. Knut Sigurd utvandret til England hvor han utdannet seg videre til å bli en kjent dommer for alle raser.

SIEGERSCHAU MANNHEIM 1967. VA1
og Siegerin BETTY VOM GLOCKENLAND
(Black v. Lambertzeck – Sonja v. Glockenland)

Dette bildet er ag min første tyske import GITTE VON DER WIENERAU (Lido v.d. Wienerau/kullbror til Siegerin Landa – Dina v. Schloss Dahlhausen/kullsøster til VA Dago) født 1966 og senere Champion. Hun ble mor til INT CH Ingodds Pjazzo og CERTvinner Ingodds Xantippe.

To meget gode venner av meg i 1968 på vei fra Bergen til Trondheim. Hilde Kvithyll (venstre) og Anne Indergaard, som begge to utdannet seg til dommere for flere raser. Hundene på bildet er fra venstre: NORD CH Ingodds Fokas, Ingodds Liva og Frøyas Adin (Fokas sønn og eier var Anne). Jeg var fotografen.

NKK Internasjonal utstilling i Larvik 1968. Dommer: N.C. Larsen. Her ser vi en ung Thor Christensen, Kennl Thorarinn med CH IMME VOM LIERBERG (Lido v.d. Wienerau – Betty v. Enigsfeld) som var 3. beste tispe på denne utstillingen. Vinner var Perle v. Kirschental (Jalk v. Fohlenbrunnen – Bora v. Altenbachtal). I de siste årene på 60 tallet var Kennel Thorarinn med eier Cecil Christensen eier til en hel del av de beste hundene fra Siegerschau i Tyskland. Noen av disse var: CH Droll v. Grafenkopf VA5 1964 – CH Basko v.d. Kahler Heide VA1 og Sieger 1965 – Biene v.d. erlichen Viehhändler SG1 1966 – CH Imme v. Lierberg SG9 1966 – Perle v. Kirschental VA3 1967 – CH Eros v.d. Wienerau SG7 1967 – Carmen Grubenstolz. Dessverre har ingen av disse hundene produsert videre for fremtiden.

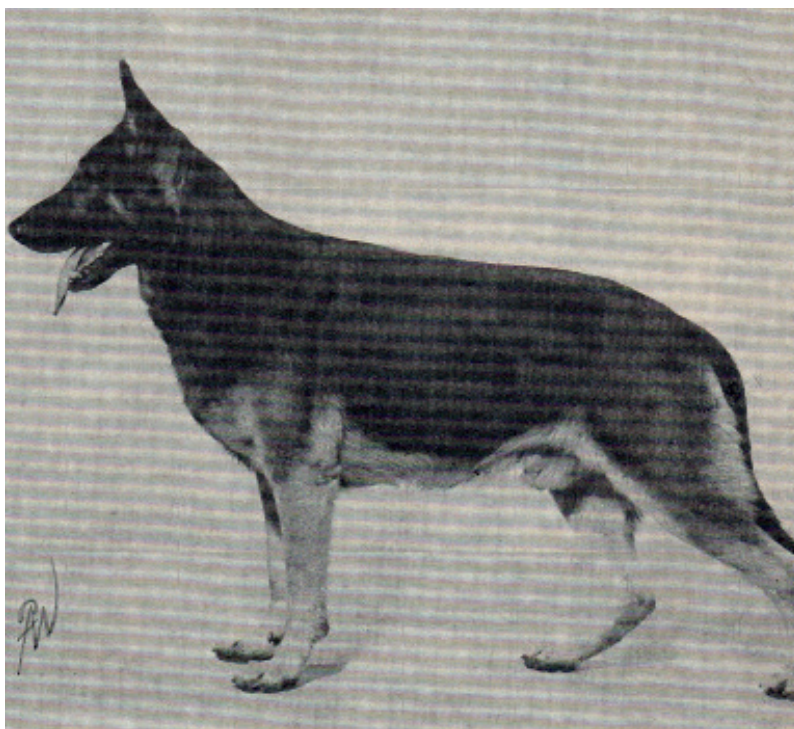

Siegerschau i Düsseldorf 1966. VA1 og Sieger BASKO VON DER KAHLER HEIDE (Zibu v. Haus Schütting – Nixe a.d. Eremitenklause) med sin eier og oppdretter Gerd Reims. Basko ble solgt til Norge og Kennel Thorarinn, dessverre hadde han kun noen få kull i Norge.

Runie Vehre, Kennel Rakkisysla, Ranheim, Trondheim. (Tidligere Runi Wettre, Høvik) var en av de mest aktive oppdrettere i Norge i 1960-1970 årene.

CH BARRY (CH Cent v.d. Dörfelsruh – CH Zipora). Barry var sannsynligvis den mest vinnende schäferhund i Skandinavia i 60 årene. Han var også vinner av Nordisk Vinnerutstilling for schäferhunder i København i 1963. Dette var en utstilling for utplukkede hunder fra Norge, Sverige, Danmark og Finland. Eier av Barry var Hans-Jørgen Skar og oppdretter Asgerd Folkestad, begge hjemmehørende i Norge.

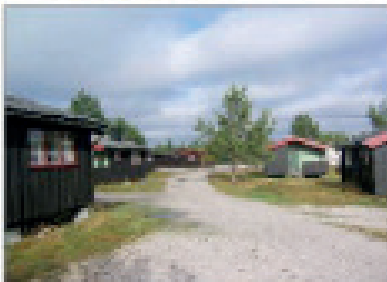
Dette er et herlig bilde fra 1967, av den i dag velkjente svenske dommeren for alle raser, FREDRIK NORGRÉN. Her vinner han Nordisk Sledehund's konkurranse for tospann med schäferhundene Dobbel CH Mälardalens Pierre og CH Ebners Kleber, som da tydelig var veltrentet også for denne sporten. Fredrik Norgren oppdrettet en hel del kjente schäferhunder under kennel navnet Pierring. Han var også eier av den kjente tyske importen CH Onyx vom Fohlenbrunnen (Arko v. Geisweg – Maja v. Fohlenbrunnen).

Sølenstua

camp & hytter

Vertskapet på Sølenstua camp & hytter er Ann-Mari og Rolf Hagen. Beliggenheten er på sørsiden av Femunden, ca 3,5 time fra Trondheim og Oslo. Det er muligheter for å leie fra små hytter til store høystandardhytter. Det er romslig oppstillingsplass for campingvogner, og rikelig med plass for de som ønsker å telte.

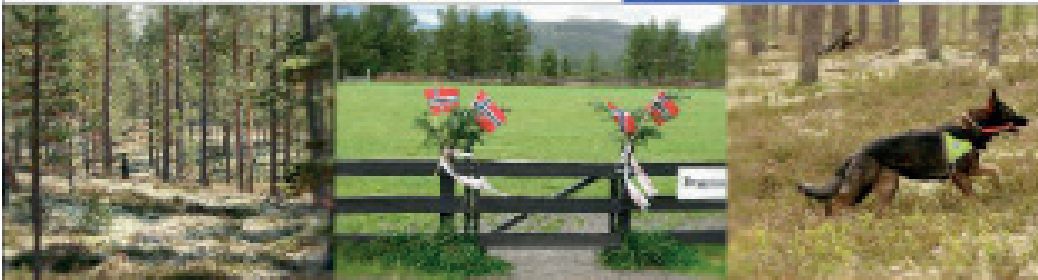
I tilknytning til campingplassen finnes Sølenstua dressurområde. Dressurområdet er 4,5 kvadratkilometer og godkjent for dressur og trening av brukshunder i tiden 15.05 - 01.11. Campingplassen har også en stor inngjerdet gressbane for hundetrening. Du er velkommen til å benytte området, men du må først lese dressur/treningskort. Dette fås på Sølenstua Camp og Hytter, hvor du får nærmere orientering om gjeldende bestemmelser for bruken.

Sølenstua camp og hytter har i en årrekke vært vertskap for Sølenkurs, store bruksstevner som Sølenstevnet, The Challenge og NM i bruks for Schäferhunder.

I tillegg til å være et paradys for hundetrenere gjør Femundselva og nærliggende vann Sølenstua til et ypperlig sted for sportsfiske. På vinterstid ligger tur og løypenettet rett utenfor døra. Alle hunder med veldresserte eiere er velkommen hos oss!

Telefon: + 47 62 45 97 42

<http://www.solenstua.no/>

e-post: camping@solenstua.com

HOVEDSTYRET

Leder	Geir Flønes	Avd. Nordenfjeldske	459 04 107	hsleder@nschk.no
Nestleder	Rune Gundersen	Avd. Fredrikstad	976 98 477	hsnestleder@nschk.no
HBU	Rolf Syversen	Avd. Romerike	913 54 635	r-a-syve@online.no
Sekretær	Jon-Harald Nymoen	Avd. Romerike	958 86 017	post@nschk.no
Kasserer	Lisbeth Kvinge	Avd. Romerike	936 40 351	hskasserer@nschk.no
Styremedlem	Arne Kristianstuen	Avd. Oslo	922 88 482	akr5@online.no
Styremedlem	Tommy Oftedal	Avd. Rogaland	990 86 948	avls-ansvarlig@nschk.no
Varamedlem	Christopher Andersen	Avd. Romerike	949 71 452	chrizand@online.no

Medhjelpere for medlemsregistret

Lisbeth Kvinge - l-kvin@online.no

Mailadresser som er avlsrelatert - avls-ansvarlig@nschk.no / avl-sekretaer@nschk.no

Klubbens adresse: Norsk Schäferhundklub, c/o Arne Kristianstuen, Åsheimvn. 4, 1461 Lørenskog - post@nschk.no

HOVEDBRUKSHUNDUTVALGET - bruks-ansvarlig@nschk.no

Rolf Syversen	Avd. Romerike	913 54 635
Kari Strande	Avd. Romerike	934 21 097
Zarif Hamzik	Avd. Romerike	480 84 681

DISIPLINÆRUTVALGET

Arne Kristianstuen	Avd. Oslo	922 88 482
Knut Brekke	Avd. Oslo	412 78 839

VALGKOMITE

Svein Nilsen	Avd. Indre Østfold	464 31 339
Johnny Johnsen	Avd. Helgeland	915 43 596
Odd Brattøy	Avd. Møre og Romsdal	478 35 861
Magne Henne	Avd. Grenland	995 05 212

ORDENSRÅDET

Liv Evjen	Avd. Nordenfjeldske	997 18 130
Rolf Mangerud	Avd. Romerike	928 43 969
Johnny Johnsen	Avd. Helgeland	915 43 596
Arvid Strømsvik	Avd. Rogaland	908 48 415

Adr: Liv Evjen, Fagerheim alle 81 b, 7040 Trondheim

e-post: liv.evjen@online.no

REVISORER

Revisor Knut Brekke	Avd. Oslo	950 21 749
Vara Toril Bjerke	Avd. Indre Østfold	905 18 039

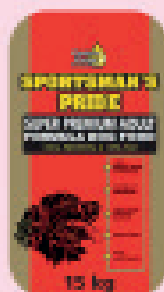
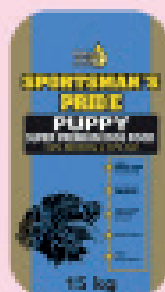
AVDELINGENS ADRESSER:

Avd. Agder Postboks 4568 4673 Kristiansund Tlf: 47 94 25 59 Kto: 5081 08 29289	Avd. Halden Postboks 61 1790 Tistedal Tlf: 456 01 970/922 96 804 nschkklubavdhalden@gmail.com Kto: 103 07 77150	Avd. Indre Østfold c/o Svein Nilsen, Plogveien 12 1809 Askim Tlf: 464 31 339 niknilse@online.no Kto: 0532 08 97868	Avd. Oslo c/o Lise Ulleberg Kirkemo Rovenvn. 426 1900 Fetsund Tlf: 907 26 450 post@schaeferoslo.no Kto: 0530 40 37107
Avd. Arendal Postboks 66 4852 Færvik Tlf: 952 99 577/997 49 250 kristasor@gmail.com Kto: 2800 10 28563	Avd. Hallingdal c/o Trine Lunde Gallebergvn. 180 3070 Sande i Vestfold Tlf: 478 25 980 schafer.hallingdal@ipohund.no Kto: 2351 20 86659	Avd. Kongsberg c/o Knut Oskarsen Otto Aumndsensv. 12 3610 Kongsberg Tlf: 32 78 81 37/932 12 651 styre@nschk-kongsberg.com Kto: 2291 31 04130	Avd. Rogaland Postboks 61 4301 Sandnes Tlf: 410 46 970 vdrogalandnshk@gmail.com Kto: 0530 51 21461
Avd. Bergen Postboks 6 5258 Blomsterdalen sekretaerschaferbergen@gmail.com Tlf: 913 71 231	Avd. Harstad og omegn c/o Rita Skogvoll Skoleveien 4 9407 Harstad schafer.harstad@gmail.com Kto: 4750.59.84575	Avd. Moss-Vestby Krokstrandveien 2 1555 Son Tlf: 913 91 911 toaspen@frisurf.no	Avd. Romerike c/o Anne Karin Holter Trondheimsv. 177 2067 Jessheim Tlf: 909 88 852 post@nschk-romerike.no Kto: 1321.15.56204
Avd. Finnmark Postboks 2274 9508 Alta Tlf: 78 44 06 45 schaferfinnmark@gmail.com Kto: 4901 25 05328	Avd. Haugaland Frakkagjerdvegen 12 B 5563 Førdesfjorden Tlf: 403 15 076/916 38 730/920 81 884 nschstine@gmail.com Kto: 3520 62 04433	Avd. Møre og Romsdal Postboks 47 6529 Frei Tlf: 930 87 327 8 benteab@neas.mr.no Kto: 0530 30 04884	Avd. Sarpsborg Postboks 67 1701 Sarpsborg Tlf: 416 55 795 post@schafer-sarpsborg.com Kto: 0531 16 15426
Avd. Fredrikstad Opalveien 14 1639 Gml. Fredrikstad Tlf: 957 75 544 schaferhundklub.fredrikstad@gmail.com Kto: 6105 06 32880	Avd. Hedmark Postboks 147 2301 Hamar Tlf: 418 54 590 schaferhedmark@gmail.com Kto: 1800 28 34800	Avd. Nordenfjeldske Postboks 37 Klett 7484 Trondheim Tlf: 917 60 353 post@team-nordenfjeldske.com Kto: 8601 35 12061	Avd. Tromsø og Omegn Postboks 2475 9272 Tromsø Tlf: 77 65 00 05 beha2@online.no Kto: 4705 20 78050
Avd. Grenland v/Thor Arne Moen Solveisveien 23 3711 Skien Tlf: 452 95 664 nschk.avd.grenland@gmail.com Kto: 2670 08 00988	Avd. Helgeland Postboks 3016 8603 Mo i Rana Tlf: 75 13 16 75 post@nschk-helgeland.com Kto: 4516 13 51052	Avd. Oppland c/o Kjersti Bjørklund Lars Jordes veg 2 2615 Lillehammer Tlf: 957 69 232 nschk.avd.oppland@gmail.com Kto: 2003 20 72551	LL Alme Avd. Romerike lokallag Alme@gmail.com LL Kværna Avd. Agder inger_liseAG@outlook.com

SPORTSMAN'S PRIDE

DE BESTE RÅVARER OG EN SAMMENSETNING BYGGET PÅ ERFARING GJENNOM FLERE GENERASJONER SIKRER ET TRYGT, SUNT OG SMAKELIG MÅLTID. SPORTSMAN'S PRIDE - DEN SKINNENDE JUVELEN - FRA LEDENDE PRODUSENTER I USA OG TYSKLAND.

- fra valp til senior for de beste resultater -

Importer: Porthos Trading A/S, PB. 739, 1733 Høblundsøy
Tlf. 69 15 88 15 / post@porthos.no / www.porthos.no

Forhandlere søkes:
www.porthos.no